Komisja ds. Zdrowia, Spraw Społecznych, Edukacji, Kultury i Sportu
PRM Sesja Rady Miejskiej 11.03.2026

Ośrodek Pomocy Społecznej
w Bogatyni
ul. Żołnierzy II Armii Wojska Polskiego 14
59-920 Bogatynia
Tel. 75 77 72 430

ORP.035.9.2026.MM

Bogatynia, dnia 03.03.2026 r.

Biuro Rady Miejskiej
wpłynęło dnia 11-03-2026
L. dz. ..... ilość zał. .....
podpis .....

Przewodnicząca Rady Miejskiej w Bogatyni
Edyta Małkiewicz
13-03-2026

09-03-2026 OP/82/

Urząd Miasta i Gminy w Bogatyni
Kancelaria Urzędu
WPŁYNĘŁO DNIA
09-03-2026
L. dz. 4405.2.2026 zał. .....
podpis .....

Wydział Organizacyjno-Prawny
Wpłynęło dnia 10-03-2026
L. dz. ..... ilość zał. .....
Podpis .....

Szanowny Pan

Wojciech Dobrołowicz

Burmistrz Miasta i Gminy Bogatynia

W załączeniu przekazuje sprawozdanie z realizacji gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i programu przeciwdziałania narkomanii dla Miasta i Gminy Bogatynia za rok 2025. Jednocześnie informujemy, iż gminny program profilaktyki i rozwiazywania problemów alkoholowych i program przeciwdziałania narkomanii dla Miasta i Gminy Bogatynia jest programem obowiązującym do roku 2026 włącznie.

Dyrektor
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Bogatyni
...mgr...wa Witczak...

Otrzymują:

1. Adresat
2. Rada Miejska w Bogatyni
3. a/a

Sprawę prowadzi:
Magdalena Mikulska
Starszy inspektor ds. administracji
Tel. 75 77 72 449

Ośrodek Pomocy Społecznej
w Bogatyni
ul. Żołnierzy II Armii WP 14
59-920 Bogatynia

Bogatynia, dnia 26.02.2026 r.

SPRAWOZDANIE

z realizacji gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i programu przeciwdziałania narkomanii dla Miasta i Gminy Bogatynia za rok 2025.

Zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 roku oraz Ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii realizacja zadań wynikających z tych ustaw prowadzona jest w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminnego programu przeciwdziałania narkomanii. Niniejsze programy uchwalane są przez Radę Miejską.

W myśl Art.4[1]. pkt 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi: „Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych należy do zadań własnych gmin. W szczególności zadania te obejmują m.in.:

1) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w szczególności dla dzieci i młodzieży;
4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego."

Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii wskazuje (Art. 10.1), że „Przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy, obejmujących:

1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;

2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;

3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;

4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;

5) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego."

W roku 2025 w Bogatyni realizacja gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminnego programu przeciwdziałania narkomanii realizowana była w znacznej mierze na bazie Ośrodka Pomocy Społecznej w Bogatyni, Ośrodka Rozwiązywania Problemów Uzależnień i Pomocy Rodzinie, oraz działającego w jego ramach Punktu Interwencji Kryzysowej dla Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Działania profilaktyczne dla młodzieży szkolnej były realizowane głównie przez placówki oświatowe przy wsparciu Ośrodka oraz pracowników socjalnych z Ośrodka Pomocy Społecznej w Bogatyni.

I

Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu oraz narkotyków.

Ośrodek Rozwiązywania Problemów Uzależnień i Pomocy Rodzinie oferuje pełny program pomocy osobom uzależnionym i współuzależnionym.

Obejmuje on:

A) Zapewnienie usług edukacyjno - wspierających i treningów umiejętności służących trzeźwieniu dla osób uzależnionych od alkoholu.

Osoby uzależnione mają możliwość uczestniczenia w tych zajęciach cztery dni w tygodniu: w poniedziałki, wtorki, środy i czwartki.

W 2025 roku w tego typu zajęciach uczestniczyło:

- 116 osób, w tym:

- 80 mężczyzn,

- 36 kobiet.

Zajęcia grupowe - w zajęciach tego typu uczestniczyło:

- 72 osoby, w tym:

- 40 mężczyzn,

- 32 kobiety.

B) Zapewnienie usług edukacyjno-wspierających dla rodzin osób uzależnionych, (czyli dla współuzależnionych).

Osoby współuzależnione mogą uczestniczyć w zajęciach grupowych jeden raz w tygodniu: w każdy poniedziałek.

W 2025 roku w zajęciach tych uczestniczyło:

- 36 kobiet,

C) Zajęcia dla osób: uzależnionych od narkotyków, alkoholu, utrzymujących trwałą abstynencję i ich rodzin oraz osób doświadczających (traumatycznych doświadczeń) przemocy i stosującą przemoc. W 2025 roku w tego typu zajęciach uczestniczyło:

- 120 osoby, w tym:

- 80 mężczyzn,

- 40 kobiet

D) Codziennie od poniedziałku do piątku istnieje możliwość uzyskania porady z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych. Po informację i konsultację można zgłaszać się zarówno osobiście jak i telefonicznie.

W 2025 roku udzielono ponad 210 takich porad.

E) Konsultacje psychologa - psychoterapeuty systemowego (par i rodzin).

Od poniedziałku do piątku w Ośrodku dyżurował psycholog – psychoterapeuta systemowy (par i rodzin). W 2024 roku z konsultacji psychoterapeutycznych skorzystało:

- 68 osoby

- 40 kobiet,

- 28 mężczyzn.

***2.* Kwalifikacje personelu prowadzącego zajęcia.**

Kwalifikacje personelu udzielającego świadczeń psychoterapeutycznych, edukacyjno - wspierających osobom uzależnionym od alkoholu i współuzależnionym oraz osobom uzależnionym od narkotyków i wymagających wsparcia psychoterapeutycznego są zgodne z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 12 sierpnia 2025 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień (Dz.U.2025 poz. 1212).

Zespół prowadzący zajęcia edukacyjno-wspierające w Ośrodku Rozwiązywania Problemów Uzależnień i Pomocy Rodzinie w Bogatyni od wielu lat uczestniczy w podwyższaniu kwalifikacji zgodnie ze standardami. W chwili obecnej pod względem wyszkolenia personelu spełniamy wysokie kryteria charakterystyczne dla wiodących w Polsce ośrodków. Psychoterapeuci świadczący swoje usługi na rzecz Ośrodka Uzależnień systematycznie poddają swoją pracę superwizji.

II

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe oraz uzależnień od narkotyków, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

We współpracy z Komisariatem Policji w Bogatyni realizowane są interwencje środowiskowe w rodzinach, w których występują: przemoc domowa oraz problemy alkoholowe czy uzależnień od narkotyków.

Pracownicy Ośrodka współpracują z organizacjami pozarządowymi: Bogatyńskim Stowarzyszeniem „Amazonki. Dodatkowo działania Ośrodka powiązane są z instytucjami samorządowymi: Biblioteką Publiczną Miasta i Gminy im. Polskich Noblistów w Bogatyni, Bogatyńskim Ośrodkiem Kultury, Ośrodkiem Sportu i Rekreacji w Bogatyni. Współpraca ta dotyczyła działań profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem uzależnieniom.

III

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w szczególności dla dzieci i młodzieży.

Celem programów profilaktycznych realizowanych w bogatyńskich szkołach jest dostarczenie podstawowych wiadomości o środkach uzależniających i uzależnieniach oraz nauka umiejętności życiowych ułatwiających życie bez alkoholu i narkotyków.

1. Profilaktyka i edukacja w szkołach.

Działania profilaktyczne w szkołach realizowane są przez zatrudnionych tam pedagogów i wychowawców. Wybrani przedstawiciele szkół mają ukończone szkolenie w zakresie metod psychokorekcyjnych przygotowujących ich do samodzielnej pracy z młodzieżą w zakresie profilaktyki uzależnień. Celem programów profilaktycznych realizowanych w bogatyńskich szkołach jest dostarczenie

podstawowych informacji o środkach uzależniających i uzależnieniach oraz nauka umiejętności ułatwiających życie bez alkoholu oraz narkotyków.

2. Inne działania w tym zakresie.

„W zdrowym ciele młody duch"

W 2025 roku realizowana była kolejna edycja programu „W zdrowym ciele młody duch". Program kierowany do Mieszkańców Miasta i Gminy Bogatynia w wieku 60+, zakładał zajęcia z zakresu: fitness zumba, spacer nordic walking, oraz basen. Specjalnie przygotowany harmonogram obejmował zajęcia prowadzone przez doświadczonych instruktorów. Wszystkie zajęcia były bezpłatne. Kolejne edycje programu pokazują, że jest duże zainteresowanie tego typu aktywnościami, a Seniorzy chętnie wzmacniają ciało oraz umysł, z dużą radością podejmują się nowych wyzwań, uczestniczą w życiu lokalnej społeczności, są aktywni oraz chętnie podejmują nowe inicjatywy.

Prowadzone zajęcia:

- Fitness Zumba, podczas których uczestnicy, poprawiali kondycję, w rytm muzyki wykonując energetyczne tańce. Zajęcia odbywały się dwa razy w tygodniu - dwie grupy.
- Spacer Nordic Walking, to wspólne wędrówki z kijkami po okolicznych terenach, które pozwoliły na nowo odkryć okolicę w przyjaznym towarzystwie. Zajęcia odbywały się raz w tygodniu.
- Basen, wspaniały trening w wodzie, który pozwolił zadbać o formę i odprężenie w wodzie. Zajęcia odbywały się dwa razy w tygodniu – dwie grupy.

Uczestnictwo w zajęciach ruchowych przyniosło wiele korzyści naszym Seniorom, pozytywnie wpłynęło na ich codzienne funkcjonowanie, a także pozwoliło zadbać o aktywność fizyczną. Uczestnictwo w zajęciach przyniosło również wiele korzyści prozdrowotnych, uczestnicy poprawili swoją kondycję fizyczną, zwiększyli energię, ale także mogli spotkać się w miłym towarzystwie znajomych. W ubiegłym roku rotacyjnie z programu skorzystało ponad 100 Seniorów.

Celem programu było promowanie w środowisku Seniorów działań profilaktyczno-zdrowotnych, w tym: form aktywnego spędzania czasu wolnego, dbania o swoje zdrowie oraz samopoczucie, zwiększenie energii, ale także nawiązanie nowych znajomości.

Warsztaty Inspiracji 50+

W 2025 roku realizowany był cykl zajęć dla Mieszkańców Miasta i Gminy Bogatynia pod nazwą „Warsztaty inspiracji 50+". Spotkania miały na celu aktywizację społeczności lokalnej, wspieranie promocji zdrowia, ale przede wszystkim wspólne spędzanie czasu oraz aktywność. Zajęcia odbywały się w świetlicy Ośrodka Pomocy Społecznej w Bogatyni, przy Szkole Podstawowej nr 3 oraz w Dziennym Domu Senior+. Wszystkie prowadzone zajęcia z trenerami były bezpłatne. W ramach zajęć odbyły się: warsztat rękodzieła, spotkanie z dietetykiem, kosmetologiem, fotografem, optometrystą. Dla energicznych i bardzo aktywnych Seniorów były zajęcia taneczne prowadzone przez instruktorkę tańca. Seniorzy mieli okazję rozwijać swoje pasje i talenty artystyczne na warsztatach kreatywnych, tworząc wspaniałe dzieła sztuki.

Ferie zimowe w mieście

Od 3 do 14 lutego dzieci z terenu Miasta i Gminy Bogatynia uczestniczyły w zorganizowanych półkoloniach zimowych. Program składał się z wielu zajęć: sportowo-rekreacyjnych, zajęć kreatywnych, gier zręcznościowych, oraz aktywności na zewnątrz. Zrealizowano również: wyjścia do kina, warsztaty tematyczne czy zajęcia z animatorami z Bogatyńskiego Ośrodka Kultury, dzieci spędziły czas w Sali Doświadczania Świata, a także odwiedziły Bibliotekę Publiczną. Ferie zimowe w mieście to propozycja dla dzieci z terenu Miasta i Gminy Bogatynia (uczniów szkół podstawowych), które nie wyjeżdżają poza miasto na zimowy wypoczynek. W 2025 roku w feriach w mieście wzięło udział blisko 100 dzieci.

Wyjazdowy wypoczynek zimowy

W 2025 roku w terminie 9 - 15 lutego zorganizowano zimowisko profilaktyczno-wypoczynkowe dla dzieci i młodzieży w wieku 7-15 lat z terenu

Miasta i Gminy Bogatynia. Dzieci wyjechały na zimowy wypoczynek do urokliwego Zakopanego. Grupa 25 dzieci podczas pobytu realizowała program rekreacyjno-profilaktyczny. Tygodniowy turnus dostarczył uczestnikom wiele wrażeń, a bogaty i różnorodny program sprawił, że dzieci wróciły zadowolone. Głównym celem była dobra zabawa, uśmiech i profilaktyka. Podczas turnusu zrealizowano warsztaty z zakresu profilaktyki uzależnień (używki i uzależnienia behawioralne), a także uzależnienie od portali społecznościowych, gier i cyberprzemoc. Nie zabrakło również zabaw integracyjnych, konkursów artystycznych, czy wieczoru filmowego. Nad bezpieczeństwem dzieci czuwali wykwalifikowani wychowawcy, opiekunowie oraz instruktorzy.

Wakacje w mieście

Od 14 lipca do 1 sierpnia 2025 w mieście odbyły się półkolonie letnie, czyli zajęcie dla dzieci z terenu Miasta i Gminy Bogatynia – uczniów szkół podstawowych. Zajęcia odbywały się w Szkole Podstawowej nr 3 od poniedziałku do piątku w godz. 9:00 – 14:00. W półkoloniach wzięło udział blisko 100 dzieci, co ważne wszystkie dzieci, których rodzice/opiekunowie złożyli w wyznaczonym terminie karty zgłoszenia zostały zakwalifikowane do udziału w półkoloniach w mieście.

W programie półkolonii znalazły się: warsztaty artystyczne, gry i zabawy na świeżym powietrzu, niezapomniane przygody z rówieśnikami, wakacyjne kino, zajęcia w świetlicy środowiskowej, spotkania w domu kultury oraz bibliotece. W trakcie półkolonii dzieci mogły również skorzystać z ciepłego obiadu.

Wyjazdowa kolonia letnia

Od 4 do 13 lipca 2025 roku dzieci w wieku 7-15 lat z terenu Miasta i Gminy Bogatynia z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym uczestniczyły w bezpłatnej kolonii profilaktyczno-wypoczynkowej nad morzem. Wakacyjny wypoczynek realizowano we Władysławowie. Program zakładał: wycieczki rekreacyjno-turystyczne, zabawy, zajęcia sportowe, konkursy, wycieczki piesze, zabawy integrujące, ogniska oraz

program zajęć profilaktycznych. Organizacja tego typu wyjazdu to świetny sposób na połączenie wypoczynku z realnym wsparciem rozwoju dzieci i młodzieży. Dzieci najlepiej uczą się w przyjaznej atmosferze, poprzez zabawę i doświadczenie. W trakcie pobytu przeprowadzono wiele spotkań profilaktycznych, na których omawiano problemy, z jakimi mierzą się dzieci i młodzież. Przekazano fachową wiedzę na temat uzależnienia, współuzależnienia oraz przemocy. Poruszano tematy związane z bezpiecznym poruszaniem się w sieci internetowej. Ponadto, odbyły się zajęcia dotyczące radzenia sobie z emocjami oraz wyrażania uczuć, a także pogadanki na temat bezpieczeństwa.

Sport jako alternatywa dla uzależnień „Młode Dziki"

W 2025 roku kontynuowano działalność amatorskiego klubu sportowego "Młode Dziki Bogatynia" drużyny koszykarskiej dla dzieci. Celem programu było zachęcenie dzieci i młodzieży do aktywnego spędzania wolnego czasu, ale także rozwijanie ich pasji oraz zdobywanie nowych umiejętności. Adresatami Programu były dzieci w wieku od 7 do 10 lat ze szkół z terenu Miasta i Gminy Bogatynia.

Zajęcia przynoszą wiele radości i korzyści dla dzieci, rozwijając nie tylko umiejętności sportowe, ale także wartości, takie jak: współpraca, zdyscyplinowanie i zdrowy styl życia. Wspólna przygoda z koszykówką to dla dzieci i młodzieży źródło radości, ale również szansa na ich rozwój.

Najważniejszymi czynnikami, które zdecydowały o włączeniu Ośrodka do partnerstwa w/w projekcie to:

- promocja zdrowia oraz aktywny styl życia
- nauka alternatywnych form spędzania czasu wolnego przez uczestników wyprawy;
- ukazanie młodzieży różnorodnych, atrakcyjnych sposobów spędzania czasu wolnego.

„Pozytywna Szkoła"

W 2025 roku zorganizowano już po raz kolejny dwa Konkursy „Pozytywna Szkoła", które mają na celu budowanie relacji, promowanie postaw pełnych empatii i zrozumienia, profilaktykę uzależnień, ale także twórcze myślenie. Celem było motywowanie dzieci do aktywności twórczej, a także integracja rodzin i aktywne spędzanie czasu wolnego.

Pierwszy Wielkanocny, którego tematem przewodnim był najpiękniejszy stroik z motywem wiosenno-świątecznym. Zwyciężyła kompozycja przygotowana przez Szkołę Podstawową nr 5 im. Bolesława Chrobrego w Bogatyni, która zdobyła główną nagrodę – voucher o wartości 10 000 zł na zakup sprzętu sportowego. Konkurs był nie tylko okazją do świątecznego działania, ale również elementem szerszej kampanii promującej zdrowy tryb życia i aktywność fizyczną wśród dzieci i młodzieży.

Drugi konkurs odbył się w weekend Mikołajkowy "Pozytywna Szkoła Uśmiechnięty Mikołaj - Najpiękniejsza Kartka Bożonarodzeniowa". Kartka wykonana przez społeczność szkolną Szkoły Podstawowej nr 3 w Bogatyni zachwyciła Mieszkańców Miasta i Gminy Bogatynia i uzyskał najwięcej głosów. Zdobywając I miejsce i otrzymując nagrodę główną, czyli Voucher na kwotę 5.000 zł na zakup sprzętu sportowego dla szkoły.

Wszystkie wykonane przez szkoły prace zachwyciły kreatywnością oraz estetyką wykonania, stworzone zostały z pasją i dbałością o każdy detal. Dlatego wszystkie szkoły biorące udział w konkursie zostały obdarowane nagrodami w postaci gier planszowych do wykorzystania w świetlicach szkolnych. Konkurs był dowodem na wyjątkowe talenty plastyczne drzemiące w naszych uczniach oraz na zaangażowanie nauczycieli, którzy wspierają rozwój artystyczny dzieci i młodzieży.

II konferencja o bezpieczeństwie

„Bezpieczna gmina, szczęśliwe dzieci – wiedza, która chroni latem!" pod takim hasłem odbyła się 10 czerwca II konferencja, podczas której poruszano jeden z najważniejszych tematów – bezpieczeństwo.

Spotkanie zorganizowane zostało przez Ośrodek Pomocy Społecznej we współpracy z Ośrodkiem Rozwiązywania Problemów Uzależnień i Pomocy Rodzinie, Strażą Miejską, Ochotniczą Strażą Pożarną, oraz Bogatyńskim Ośrodkiem Kultury. Spotkania odbyło się w trzech grupach: przedszkolaków, uczniów klas I-IV oraz klas V-VIII. Konferencja była okazją, aby przypomnieć dzieciom i młodzieży, na krótko przed wakacjami bezpieczne praktyki wypoczynku.

Zaproszeni goście w przyjazny i interesujący sposób przekazali najważniejsze informacje dotyczące bezpieczeństwa. Podczas spotkania poruszone zostały kwestie: bezpiecznego poruszania się po drogach, reagowania w sytuacjach zagrożenia, unikania kontaktu z nieznajomymi, używania telefonów oraz cyberbezpieczeństwa, zachowania oraz postępowania w sytuacjach kryzysowych: nad wodą, w górach i w lesie. Na zakończenie uczestnicy otrzymali odblaski, tak aby byli bezpieczni i widoczni po zmroku.

Akcja „Laurka dla Seniora"

Ośrodek Pomocy Społecznej w Bogatyni w związku z obchodzonym 14 listopada Światowym Dniem Seniora zorganizował akcję „Laurka dla Seniora". Była to inicjatywa polegająca na tworzeniu własnoręcznie wykonanych kolorowych laurek przez przedszkolaków z terenu Miasta i Gminy Bogatynia. Kartki zostały wręczone osobom starszych, samotnym oraz Seniorom z terenu Miasta i Gminy Bogatynia. Laurkami w szczególności obdarowani zostali podopieczni Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Dziennego Domu „Senior+".

Kartki rozdawane były również Seniorom na terenie miasta przez wolontariuszy (uczniów Liceum Ogólnokształcącego w Bogatyni). Celem akcji była integracja międzypokoleniowa, ale również wyraz szacunku wobec osób starszych oraz rozwijanie empatii i wrażliwości na potrzeby i los osób starszych.

W akcję włączyły się wszystkie przedszkola z terenu Miasta i Gminy Bogatynia.

Kampania informacyjno-edukacyjna dla Seniorów

Światowy Dzień Seniora był okazją do zorganizowania przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Bogatyni kampanii informacyjno-edukacyjnej dla Seniorów. Przygotowane zostały broszury informacyjne dotyczące działalności ośrodka, możliwości uzyskania wparcia i pomocy, ale także informujące o zagrożeniach, jakie mogą spotkać Seniorów.

Broszury informacyjne rozdawali wolontariusze (uczniowie Liceum Ogólnokształcącego w Bogatyni) Mieszkańcom Miasta i Gminy Bogatynia, były on również dostępne w Urzędzie Miasta i Gminy w Bogatyni oraz w Ośrodku Pomocy Społecznej.

Celem kampanii było dotarcie do Seniorów z informacjami dotyczącymi działalności Ośrodka Pomocy Społecznej, Dziennego Domu „Senior+", oraz świetlicy środowiskowej, a także przypomnienie Seniorom o zagrożeniach, z jakimi mogą się spotkać, np. w Internecie.

Premia społeczna

W 2025 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Bogatyni zrealizował dwa zadania w ramach pozyskanych środków z grantu "Premia społeczna". Zorganizowano szereg spotkań o charakterze kreatywno-edukacyjnym dla dzieci na świetlicach wiejskich oraz zajęcia o charakterze sportowym "Młode Dziki".

Program „Premia społeczna" wspiera współpracę samorządów z podmiotami ekonomii społecznej, umożliwiając rozwój nowoczesnych i dostępnych usług społecznych na poziomie lokalnym. Dzięki przyznanemu grantowi jednostki samorządu terytorialnego mogły pokryć część kosztów realizacji działań skierowanych do mieszkańców, a realizowanych we współpracy z organizacjami społecznymi.

Program obejmował zajęcia sportowe z piłki koszykowej. Zajęcia odbywały się dwa razy w tygodniu po 1 godz., na sali gimnastycznej w szkole podstawowej na terenie Bogatyni. Celem zajęć było rozwijanie umiejętności sportowych, współpraca i integracja w grupie, poznawanie zasad fair-play, ale również promowanie zdrowego

stylu życia i aktywności wśród dzieci i młodzieży, jako form spędzania czasu wolnego.

Zajęcia miały na celu ogólne usprawnienie rozwoju fizycznego dzieci, poprawienie koordynacji ruchowej z wykorzystaniem elementów zabawy, poznawanie kontroli nad własnym ciałem oraz zainteresowanie dzieci sportem. Wykwalifikowana kadra trenerska z wieloletnim doświadczeniem zadbała o profesjonalne i rozwijające zajęcia, dostosowane do wieku i umiejętności każdego uczestnika.

W ramach realizacji projektu zorganizowano również szereg warsztatów kreatywnych ruchowo-edukacyjnych z dziećmi i młodzieżą.

Celem projektu było stworzenie przestrzeni dla dzieci, w której będą mogli zrozumieć swoich rówieśników, jak również odkryć siebie poprzez poznanie możliwości realizacji swoich pasji i zainteresowań, oraz zdobycia wiedzy gdzie mogą poszukiwać wsparcia w trudnych momentach dorastania.

OGÓLNOPOLSKA KAMPANIA

W 2025 roku Ośrodek Pomocy Społecznej włączył się w Ogólnopolską kampanie "Dzieciństwo bez Przemocy", której celem było podniesienie świadomości społecznej i zmiana kultury przyzwolenia na krzywdzenie dzieci. Jako finał wspólnych działań i na znak solidarności z całym krajem, budynek Bogatyńskiego Ośrodka Kultury 19 listopada rozświetlił się na czerwono. Kampania zorganizowana została przez Fundację Dajemy Dzieciom Siłę i Krajową Koalicję na rzecz Ochrony Dzieci.

W ramach kampanii, która trwała od 6 października do 19 listopada w bogatyńskich szkołach odbył się cykl warsztatów, podczas których młodzież uczyła się, czym jest przemoc rówieśnicza, jak chronić swoje granice – zarówno psychiczne, jak i fizyczne – oraz jak dbać o własny dobrostan. Zajęcia miały na celu nie tylko przekazanie wiedzy, ale także rozwijanie praktycznych umiejętności, które mogą pomóc w codziennych sytuacjach w szkole, na podwórku czy w internecie.

Uczestnicy szkolili się w zakresie asertywnej komunikacji, ucząc się wyrażać swoje zdanie i odmawiać w sposób stanowczy, ale pełen szacunku dla innych.

IV

Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej

W ramach statutowej działalności Zespół realizował następujące działania:

a) Odbywał posiedzenia Zespołu.
b) Powoływał grupy diagnostyczni pomocowe.
c) Podejmował pracę psychoedukacyjną, terapeutyczną, interwencyjną.
d) Kierował do uczestnictwa w programach korekcyjno edukacyjnych oraz psychologiczno terapeutyczny dla sprawców przemocy.
e) Interweniował w sprawach związanych z problemami uzależnień w celu podjęcia leczenia odwykowego.
f) Współpracował z kuratorami sądowymi.
g) Monitorował prace grup diagnostyczno pomocowych.

W ramach działalności Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej sprawował nadzór nad prowadzonymi procedurami „Niebieskie Karty". W roku 2025 wszczęto 34 nowe procedury „Niebieskie Karty", dodatkowo 22 karty zostały przeniesione z roku 2024. Zamkniętych zostało 16 procedur.

V

Praca Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Komisja prowadzi działalność w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w oparciu o przepisy ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Do ustawowych zadań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych należy:

- inicjowanie działań w zakresie zadań własnych samorządu związanych z profilaktyką
  i rozwiązywaniem problemów alkoholowych;
- podejmowanie czynności zmierzających do zobowiązania osoby uzależnionej od alkoholu do poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego;

- opiniowanie wydawania zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych pod względem zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami Rady Gminy (limit i lokalizacja punktów, w których sprzedawane są napoje alkoholowe);
- kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów oraz występowania przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Komisja zbiera się na posiedzeniach, związanych z rozpatrywaniem spraw dotyczących realizacji programu, w tym opiniowaniem postanowień dotyczących wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz innych wniosków wpływających do Komisji.

Procedura zobowiązania do leczenia

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych prowadzi sprawy zgodnie z procedurą zobowiązania do leczenia określoną w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi:

- przyjęcie wniosku o leczenie odwykowe założonego przez osoby prywatne lub instytucje,
- zaproszenie na rozmowę wyjaśniającą wnioskodawcę,
- wezwanie na rozmowę wyjaśniająco - motywującą osobę zgłoszoną do leczenia odwykowego,
- skierowanie tej osoby na badanie przez biegłego lekarza w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia i wskazania rodzaju zakładu leczniczego,
- skierowanie wniosku do Sądu Rejonowego o nałożenie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu wobec osoby z rozpoznaniem zespołu uzależnienia od alkoholu lub w przypadku braku współpracy z jej strony.

Komisja prowadzi stałą współpracę z Ośrodkiem Rozwiązywania Uzależnień i Wsparcia Rodziny przy OPS w Bogatyni, Sądem Rejonowym, Policją oraz Oddziałem Terapii Uzależnień w Sieniawce. W roku 2025 r. Komisja wystosowała 120 wezwań do osób, co do których istniało podejrzenie o nadużywaniu alkoholu.

VI

Sport jako alternatywa dla uzależnień

W 2025 roku działała drużyna koszykarska amatorskiego klubu sportowego "Młode Dziki Bogatynia". Celem programu było zachęcenie dzieci i młodzieży do aktywnego spędzania wolnego czasu, ale także rozwijanie ich pasji oraz zdobywanie nowych umiejętności. Adresatami Programu były dzieci w wieku od 7 do 10 lat ze szkół z terenu Miasta i Gminy Bogatynia.

Zajęcia przynoszą wiele radości i korzyści dla dzieci, rozwijając nie tylko umiejętności sportowe, ale także wartości, takie jak: współpraca, zdyscyplinowanie i zdrowy styl życia. Wspólna przygoda z koszykówką to dla dzieci i młodzieży źródło radości, ale również szansa na ich rozwój.

Najważniejszymi czynnikami, które zdecydowały o włączeniu Ośrodka do partnerstwa w/w projekcie to:

- promocja zdrowia oraz aktywny styl życia
- nauka alternatywnych form spędzania czasu wolnego przez uczestników wyprawy;
- ukazanie młodzieży różnorodnych, atrakcyjnych sposobów spędzania czasu wolnego.

Z doświadczeń pracy Ośrodka na rzecz profilaktyki wiemy, że skutecznym kierunkiem działań jest przedstawienie alternatywnych, różnorodnych, atrakcyjnych sposobów spędzania czasu wolnego. Zajęcia sportowe wpisują się w katalog oddziaływań alternatywnych, różnorodnych i atrakcyjnych dla młodzieży. Dodatkowo z literatury dotyczącej przedmiotu uzależnień wynika, że jednym z czynników przyczyniającym się do sięgania przez młodzież, jak i osoby dorosłe po używki czy leki nasenne jest brak atrakcyjnych doznań, potocznie mówiąc nuda.

Konferencja „Bezpieczna gmina, szczęśliwe dzieci – wiedza, która chroni latem!"

W czerwcu 2025 roku zorganizowana została przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Bogatyni we współpracy z Ośrodkiem Rozwiązywania Problemów Uzależnień i Pomocy Rodzinie, Strażą Miejską, Ochotniczą Strażą Pożarną, oraz Bogatyńskim Ośrodkiem Kultury - Konferencja „Bezpieczna gmina, szczęśliwe dzieci – wiedza, która chroni latem!". Spotkanie miało na celu przypomnieć uczniom, na krótko przed wakacjami bezpieczne praktyki wypoczynku. Wydarzenie odbyło się pod patronatem Burmistrza Miasta i Gminy Bogatynia Wojciecha Dobrołowicza.

Prelekcje odbyły się w trzech grupach: przedszkolaków, uczniów klas I-IV oraz klas V-VIII. Zaproszeni goście przekazywali najważniejsze informacje, włączając w dyskusję uczestników w różnych blokach tematycznych. Dzieci i młodzież z dużą chęcią wzięły udział w „eksperymentach badawczych", zadawali pytania, oraz wspólnie zastanawiali się nad różnymi rozwiązaniami. Prelegentami byli: Pan Adam Balcer Terapeuta z Ośrodka Rozwiązywania Problemów Uzależnień i Pomocy Rodzinie w Bogatyni, Pan Krzysztof Suszczyński z Ochotniczej Straży Pożarnej w Bogatyni oraz Pani Ewelina Banaś przedstawicielka Straży Miejskiej w Bogatyni.

IX

Współpraca z grupami samopomocowymi.

Ośrodek Rozwiązywania Problemów Uzależnień i Pomocy Rodzinie bezpłatnie użycza pomieszczeń dla grupy wsparcia dla osób uzależnionych oraz grup samopomocowych.

X

Współpraca z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Bogatyni

Pracownicy socjali oraz asystenci rodziny prowadzą współpracę z Ośrodkiem Rozwiązywania Problemów Uzależnień i Pomocy Rodzinie w sprawach problemów uzależnienia swoich klientów na bieżąco, stosownie do potrzeb.

Podstawą współpracy było podejrzenie nadużywania alkoholu bądź środków psychoaktywnych i podejrzenie występowania przemocy w rodzinie.

OPS zwracał się często z prośbą o wsparcie do pracowników Ośrodka Rozwiązywania Problemów Uzależnień. Klienci kierowani byli do specjalistów z Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Asystenci rodziny nawiązywali bezpośredni kontakt z pracownikami Ośrodka w celu ewentualnego

motywowania klientów do uczestnictwa w terapii (osoby współuzależnione kierowane były na terapię dla osób współuzależnionych).

Asystenci rodziny zachęcali oraz kierowali klientów do udziału w terapii uzależnienia od alkoholu oraz informowali klientów o możliwości korzystania z grup psychoedukacyjnych dla osób borykających się z przemocą ze strony swoich bliskich bądź nadużywających alkoholu. OPS występował także w uzasadnionych przypadkach z wnioskami do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o podjęcie działań w kierunku sądowego zobowiązania do leczenia odwykowego.

XI

Współpraca z Komisariatem Policji w Bogatyni.

W przypadku interwencji związanej z przemocą domową Komisariat Policji w Bogatyni występuje w uzasadnionych przypadkach z wnioskiem o podjęcie działań w kierunku sądowego zobowiązania do leczenia odwykowego.

Kierownik rewiru dzielnicowych jest członkiem Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej.

XII

Ewaluacja i monitorowanie wybranych aspektów w obszarze działań podejmowanych w ramach realizacji gminnego programu rozwiązywania problemów alkoholowych.

Do analizy wykorzystane są dane ilościowe udostępnione przez jednostki samorządowe. Dane zawarte są w tabelach w zestawieniu czteroletnim, co ułatwia analizę oraz pokazuje utrzymywanie bądź zmianę trendów.

1. Dostępność napojów alkoholowych.

Liczba punktów sprzedaży alkoholu w gminie Bogatynia.	2022r.	2023r.	2024r.	2025r.
	61	60	63	58

W 2024 roku na terenie Gminy funkcjonowała 63 punktów sprzedaż, a w 2025 takich miejsc, gdzie można było kupić alkohol było. 58

2. Kwoty wydane przez mieszkańców gminy Bogatynia na zakup napojów alkoholowych.

Kwoty wydawane w Gminie Bogatynia na zakup napojów alkoholowych w PLN	2022r.	2023r.	2024r.	2025r.
	33.867.690,30	36.468.936,86	33.387.621,47	32.013.854,02

3. Świadczenia Ośrodka Pomocy Społecznej dla osób z problemem alkoholowym

Ośrodka Pomocy Społecznej w Bogatyni	2022r.	2023r.	2024r.	2025r.
	Liczba rodzin korzystających z pomocy Ośrodka ogółem.			
	992	459	559	631
	Rodziny korzystające ze świadczeń z powodu uzależnień.			
	48	52	18 (narkomania)	32 (narkomania)

Ośrodka Pomocy Społecznej	2022r.	2023r.	2024r.	2025r.
	Ogółem dla wszystkich zgłaszających się osób.			
	1132	545	660	874
	Niepełnosprawność.			
	213	165	154	130
	Bezrobocie.			

w Bogatyni	176	209	144	152
	Ubóstwo.			
	428	372	243	283
	Bezradność opiekuńczo – wychowawcza.			
	41	104	56	65
	Osoby dotknięte długotrwałą chorobą.			
	327	327	265	306
	Alkoholizm.			
	54	48	39	69

XIII
Diagnoza Problemów Społecznych Miasta i Gminy Bogatynia[1]. Diagnoza Problemów Społecznych stanowi załącznik do niniejszego sprawozdania.

Punktem wyjścia wszelkiej interwencji w zakresie problemów społecznych jest diagnoza, będąca niezbędnym elementem poprawnie zaplanowanego procesu zmian. Diagnoza społeczna bezpośrednio lub pośrednio odnosi się do stanu i sposobu zaspokajania potrzeb społecznych. Jej specyfiką jest koncentrowanie się na zidentyfikowaniu i opisaniu takich zjawisk, które ograniczają zaspokojenie potrzeb społecznych lub stwarzają zagrożenie takiego ograniczenia. Badanie to pomaga zidentyfikować negatywne, nieakceptowane zjawiska, a także niezaspokojone potrzeby i oczekiwania mieszkańców. Niniejsza diagnoza społeczna realizowana na zlecenie Urzędu Miasta i Gminy Bogatynia ma na celu ukazanie skali problemów społecznych na terenie miasta i gminy oraz posłużyć do wyciągnięcia wniosków z podjętych i zrealizowanych oddziaływań profilaktycznych zawartych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta i Gminy Bogatynia za 2022r.

Zakres działań badawczych odnosił się do zidentyfikowania następujących kwestii:

[1] Diagnoza Problemów Społecznych Miasta i Gmina Bogatynia

- zidentyfikowania przyczyn lub czynników wywołujących sytuacje problemowe,
- określenie skali oraz zakresu problemów uzależnień i problemu przemocy,
- zidentyfikowania skutków występujących problemów,
- pokazanie rozwiązań mających na celu wyjaśnienie sytuacji problemowej lub złagodzenie jej skutków,
- zidentyfikowania problemów uzależnień i problemu przemocy wśród różnych grup (dzieci, młodzieży, dorosłych mieszkańców).

W naszej gminie kompleksową diagnozę problemów alkoholowych i innych zagrożeń społecznych przeprowadzono w latach 2001, 2004, 2007, 2010, 2013, 2016, 2019,2021 oraz 2022.

1. Wnioski i rekomendacje po przeprowadzonej diagnozie.

Badania ilościowe realizowane wśród dorosłych mieszkańców Miasta i Gminy Bogatynia, uczniów szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych, a także sprzedawców podających i sprzedających napoje alkoholowe oraz wyroby tytoniowe, pozwoliły na wyciągnięcie następujących wniosków:

1.1 Problemy społeczne wśród dorosłych mieszkańców.

Problem alkoholowy

Problem alkoholowy wśród mieszkańców nie przybiera dużych rozmiarów – 76,67% ankietowanych spożywa alkohol, a 0,67% robi to prawie codziennie. Ankietowani mieszkańcy najczęściej spożywają piwo (36,25%) oraz wódkę (22,61%). Co istotne, wypijają w większości bezpieczne porcje alkoholu (98,26%). Jedynie 1,74% respondentów jednorazowo wypija 11-13 i więcej porcji wyrobów alkoholowych. Głównym powodem sięgania przez dorosłych mieszkańców po alkohol jest świętowanie okazji lub uroczystość (35,65%), a także towarzystwo (33,04%).
54,00% mieszkańców uważa, że zjawisko uzależnienia od alkoholu jest **bardzo częste** w ich miejscowości, a 30,00% respondentów twierdzi, iż widok osób pijących w miejscach publicznych na terenie miasta i gminy jest **częstszy**. 51,33% ankietowanych uważa również, że obecnie dorośli i nieletni spożywają **częściej** alkohol.

Problem nikotynowy

Analizując problem nikotynizmu wśród ankietowanych, można dostrzec, iż **31,33% pali papierosy, przy czym 21,33% sięga po nie codziennie**. Jeśli chodzi o ilość wypalanych papierosów to 19,15% respondentów deklaruje, iż wypala mniej niż 5 papierosów w ciągu dnia, 12,77% mieszkańców między 16, a 25 razy, zaś 40,43% osób wypala od 6 do 15 sztuk. Respondenci sięgają po papierosy głównie w stresie (53,19%) oraz dla przyjemności (44,68%), a dodatkowo większość z nich próbowało raz rzucić palenie, ale bezskutecznie (36,17%).

Problem narkotykowy

Problem narkotykowy wśród dorosłych mieszkańców w Mieście i Gminie Bogatynia jest obecny, ponieważ według badania – 35,33% ankietowanych zna osobiście lub ze słyszenia ponad 10 osób, które przyjmują substancje odurzające lub są uzależnione od leków (40,60%).

Dodatkowo **46,00% ankietowanych uważa, że pozyskanie narkotyków w mieście i gminie jest łatwo dostępne.**

Problem przemocowy

Mieszkańcy posiadają wiedzę dotyczącą klasyfikacji zachowań przemocowych. Wiedzą również do kogo należy zwrócić się w sytuacji doświadczania przemocy. Dane pokazują, że w otoczeniu 33,33% respondentów są osoby znane osobiście lub ze słyszenia, które doświadczają **przemocy w rodzinie**, a 28,00% ankietowanych ma podejrzenia, że może takie osoby znać. Dodatkowo 22,22% osób twierdzi, że zjawisko przemocy w rodzinie na terenie ich miejscowości jest bardzo częste.

Uzyskane dane pokazują, iż **36,00% ankietowanych doświadczało kiedykolwiek przemocy od członka swojej rodziny**. Większość osób doznała przemocy psychicznej (62,96%), a także przemocy fizycznej (37,04%).

Problem uzależnień behawioralnych

Większość dorosłych ankietowanych korzysta z komputera/Internet w ciągu dnia od 1 do 3 godzin dziennie (42,00%). Dodatkowo 54,00% ankietowanych przyznało, iż **nie są osobami, które są uzależnione od telefonu komórkowego i nie mogłyby bez niego żyć.**

W Mieście i Gminie Bogatynia **nie obserwuje się wysokiego odsetka osób, które mogą być uzależnione od hazardu**. Większość respondentów nigdy **nie** korzystało z: gry w kasynie (97,33%), gier i zakładów w Internecie (84,00%), zakładów bukmacherskich poza Internetem (96,00%), czy też automatów do gier z tzw. niskimi wygranymi (94,67%).

1.2. Problemy społeczne wśród uczniów

Problem alkoholowy

Zdaniem uczniów, ich rówieśnicy spożywają alkohol – z tą opinią zgadza się 63,29% młodych ankietowanych. Natomiast **do spożywania alkoholu przyznało się 35,16% uczniów oraz 50,00% uczennic**. Niepokojący jest fakt, iż **uczniowie swój pierwszy kontakt z alkoholem mają w bardzo wczesnym wieku**. Młodzież deklaruje, iż po raz pierwszy pili alkohol w wieku 8-10 lat (łącznie 8,89%).

Młodzież, która sięga po alkohol, przeważnie wybiera piwo – 71,11% uczniów oraz wódkę (57,78%), zaś alkohol spożywają głównie w czasie imprezy lub na domówce (32,22%). **Zdecydowana większość uczniów przyznaje, że spożywali alkohol kilka razy w życiu** (36,67%) lub rzadziej niż raz w miesiącu (30,00%), a także 18,89% osób spróbowało alkoholu tylko raz.

Co istotne, zdaniem większości młodzieży, **rodzice mają wiedzą o tym, iż ich dzieci spożywają alkohol (72,22%).** Ciekawym wydaje się również fakt, iż **zdaniem młodzieży, alkohol w gminie jest łatwo dostępny – taką odpowiedź wskazało 28,02% uczniów lub bardzo łatwo dostępny – 12,08% osób.** W związku z deklaracjami uczniów, działaniami profilaktycznymi należy objąć sprzedawców, ale również klientów, którzy często ignorują sytuacje sprzedaży alkoholu nieletnim.

Problem narkotykowy

Przyglądając się skali **problemu narkotykowego** wśród młodzieży z Miasta i Gminy Bogatynia, można zauważyć, iż **skala tego zjawiska nie jest powszechna**. Do zażywania narkotyków przyznaje jedynie 2,20% chłopców oraz 5,17% dziewczynek (łącznie8 osób). Większość ankietowanej młodzieży **nie ma wiedzy na temat dostępności narkotyków** i dopalaczy w mieście i gminie (47,34%). Zdecydowana większość uczniów przyznaje, że są przeciwnikami narkotyków, **nie chcą ich nigdy spożywać** (80,19%).

Problem nikotynowy

27,47% uczniów oraz 35,34% uczennic przyznaje, że zapalili kiedykolwiek papierosa. Dodatkowo łącznie 27,54% ankietowanych twierdzi, że zna ponad 20 osób w szkole, które palą papierosy. Większość ankietowanych, którzy zdeklarowali się, że **palą, robią to rzadko**, bowiem głównie zapalili papierosa 1-2 razy w życiu (50,00%). Młodzi mieszkańcy najczęściej przyznają, że obecnie **nie palą papierosów** (71,21%). Dla 31,82% uczniów **raczej łatwo jest kupić papierosy** w mieście i gminie jeśli nie ma się ukończonych osiemnastu lat.

Problem przemocowy

Jak wynika ze zgromadzonego materiału badawczego, uczniowie potrafią prawidłowo wskazać

zachowania przemocowe oraz rozróżniają poszczególne typy przemocy. **Łącznie 15,53% uczniów przyznaje, iż doświadczyło zachowań przemocowych.** Dodatkowo, jak przyznają ankietowani przemoc tą stosowali ojciec (63,64%), a także matka (33,33%). Większość uczniów (48,28%) twierdzi, że raczej **czują się bezpiecznie w swojej szkole**, natomiast 5,31% młodych ankietowanych przyznaje, że bardzo często doświadczają w niej przemocy. Uczniowie, którzy przyznali, że doświadczają przemocy w szkole, najczęściej, wskazują na przemoc: fizyczną (56,63%) oraz psychiczną (16,87%).

Problem uzależnień behawioralnych

Badania pokazują, iż tylko 27,54% uczniów wie czym jest zjawisko uzależnień behawioralnych. Jeśli chodzi o **granie na komputerze** to większość uczniów poświęca na tę aktywność od 1 do 3 godzin (26,57%). Na **korzystanie z komputera/Internetu uczniowie poświęcają każdego dnia najczęściej od 3 do 6 godzin** (33,33%). Dodatkowo 4,28% ankietowanych bardzo często próbuje bezskutecznie ograniczyć czas spędzany w sieci, a 8,31% osób często denerwuje się, gdy ktoś przeszkadza im w korzystaniu z Internetu. Kolejne 7,58% uczniów bardzo często późno chodzi spać, bo korzysta z Internetu oraz zapomina o codziennych obowiązkach ponieważ nadmiernie korzysta z sieci (5,50%,). 4,40% uczniów uważa, że najbliższe osoby bardzo często zarzucają im, że zbyt dużo czasu spędzają w sieci.

Dodatkowo, jak przyznają respondenci, blokadę rodzicielską posiada jedynie 5,50% z nich. Natomiast 83,00% młodych osób nie posiada takiego zabezpieczania na swoim komputerze.

1.3. Problemy społeczne wśród sprzedawców napojów alkoholowych

Analizując odpowiedzi sprzedawców alkoholu można zaobserwować, **że spożycie alkoholu na przestrzeni kilka lat w Mieście i Gminie jest stałe** (45,00%) lub maleje (55,00%). Dodatkowo 85,00% sprzedawców przyznało, że **nigdy nie sprzedali alkoholu i papierosów** osobie niepełnoletniej. Kolejno 40,00% badanych sprzedawców przyznaje, że zawsze pyta o dowód osobisty nie będąc pewnym o pełnoletności klienta. Analizując odpowiedzi na pytanie dotyczące znajomości ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi odnoszącej się do odpowiedzialnej sprzedaży alkoholu możemy zauważyć, że 55,00% osób zna poszczególne jej zapisy, a 25,00 osób zna ją bardzo dobrze. **Dodatkowo 35,00% sprzedawców uczestniczyło w szkoleniu dotyczącym odpowiedzialnej sprzedaży alkoholu.**

REKOMEDNACJE

Celem niniejszej diagnozy było przedstawienie wybranych problemów społecznych dotykających Miasto i Gminę Bogatynia w odniesieniu do opinii: dorosłych

mieszkańców, dzieci i młodzieży szkolnej oraz osób pracujących w punktach sprzedaży napojów alkoholowych.

Cel ten został osiągnięty w toku weryfikacji zebranego materiału badawczego oraz przeprowadzonej analizy porównawczej, będącej podstawą do opracowania wniosków i rekomendacji, które następnie posłużą do tworzenia różnego rodzaju programów pomocowych zmierzających do poprawy sytuacji na terenie miasta i gminy, w tym jakości życia jej mieszkańców. Poniżej przedstawiono najważniejsze rekomendacje wypływające z przeprowadzonych badań.

Rekomendowane działania profilaktyczne

Dzięki realizowanym programom profilaktycznym wiedza uczniów jest na wysokim poziomie, a skala uzależnień nie przybiera dużych rozmiarów. Pozytywne wyniki, mogą być konsekwencją inicjatyw edukacyjnych ze strony środowiska szkolnego, dlatego należy kontynuować tę działalność.

W kwestii spożywania alkoholu oraz substancji psychoaktywnych wśród nieletnich, należałoby prowadzić monitoring tego problemu oraz organizować spotkania edukacyjne zarówno z uczniami, jak i rodzicami na temat zagrożeń wynikających z tego typu uzależnień. W związku z tym zalecana jest dalsza realizacja kampanii informacyjnej dotyczącej negatywnych skutków zdrowotnych, społecznych i prawnych wynikających z nadużywania alkoholu, papierosów, narkotyków oraz dopalaczy, a także uzależnień behawioralnych. W opinii młodzieży podejmowane działania profilaktyczne są dla nich ciekawe i chętnie w nich uczestniczą oraz jak widać spełniają zamierzony cel, dlatego warto dalej organizować warsztaty profilaktyczne z udziałem specjalistów oraz pogadanki z wychowawcami w szkole. W związku z tym ważne jest także edukowanie pedagogów, wychowawców oraz nauczycieli, aby wyposażyć ich w umiejętności potrzebne do prowadzenia świadomej profilaktyki szeroko pojętych uzależnień.

Warto zwrócić się do instytucji zewnętrznych, których specjaliści mogą prowadzić szkolenia dla nauczycieli z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii, nauki asertywności, aktualizacji systemu prawnego oraz sposobów na skuteczne przekazywanie odpowiedniej wiedzy

Dostosowanej do etapu rozwojowego uczniów. Ze względu na panującą sytuację epidemiologiczną szkolenia takie powinny odbywać się również online.
Aby zwiększyć skuteczność prowadzonych działań profilaktycznych zaleca się kontynuowanie współpracy pomiędzy instytucjami oraz organizacjami działającymi w obszarze uzależnień, kontynuowanie organizacji szkoleń i kursów mających na celu podnoszenie kompetencji zatrudnionej kadry oraz zaangażowanie tych podmiotów w prowadzenie kampanii społecznych.

Profilaktyka uzależnień chemicznych powinna być prowadzona na kilku poziomach, aby spełniała swoją rolę.
Profilaktyka uniwersalna – są to działania profilaktyczne adresowane do całych grup, bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych z używaniem alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych lub uzależnień behawioralnych. Ich celem jest zmniejszanie lub eliminowanie czynników ryzyka sprzyjających rozwojowi problemów
w danej populacji i wzmacnianie czynników wspierających prawidłowy rozwój. Tutaj zaleca się:

- Kontynuację prowadzonych programów profilaktycznych ze względu na fakt, iż są one skuteczne i przynoszą zamierzone skutki.
- Wdrażanie działań ukierunkowanych na wzmacnianie systemu wartości dzieci i młodzieży, w szczególności wartości zdrowia, a także kształtowanie przekonań normatywnych i umiejętności psychospołecznych.
- Wspieranie prospołecznych działań młodzieży przez mentorów/tutorów, programów liderskich i działań rówieśniczych z obszaru profilaktyki i promocji zdrowia Utrzymywanie dobrych relacji z innymi niż rodzice kompetentnymi i troskliwymi osobami dorosłymi (np. dziadkami, nauczycielami, mentorami) jest jednym z ważnych czynników chroniących i wspierających prawidłowy rozwój dzieci i młodzieży.
- Wykorzystywanie zainteresowań młodzieży i ich aktywności fizycznej do budowania alternatywnych, w stosunku do picia alkoholu i zażywania

narkotyków, sposobów spędzania wolnego czasu i realizacji własnych zainteresowań - rekomenduje się, aby działania te miały formę warsztatów i spotkań z ekspertami, ponieważ jest to najbardziej lubiana i skuteczna forma profilaktyki dla tej grupy.

- Organizację kursów radzenia sobie ze stresem, usprawniania komunikacji interpersonalnej, radzenia sobie z negatywnymi emocjami. Wzmacnianie asertywnych zachowań, pewności siebie i samoakceptacji poprzez zajęcia z terapeutami zajęciowymi.
- Zorganizowanie kampanii informacyjnej dla dzieci i młodzieży szkolnej w celu uświadomienia jak alkohol oraz narkotyki wpływają na organizm człowieka oraz funkcjonowanie społeczności, poprzez kampanie w social mediach.
- Rekomenduje się warsztaty dla dzieci i młodzieży na temat przemocy, agresji i konfliktów między uczniami, a także zmotywowanie ich do nauki szkolnej.
- Rekomenduje się edukację rodziny pod względem problemów uzależnień i zasięgania pomocy w wypadku występowania przemocy. Edukacja może mieć formę kampanii społecznej oraz warsztatów i spotkań z ekspertami (w formie stacjonarnej lub online).
- Prowadzenie lokalnych kampanii i innych działań edukacyjnych, mających na celu podniesienie wiedzy społeczeństwa na temat szkodliwości i skutków przyjmowania substancji uzależniających.
- Dalsze rozpowszechnianie informacji z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych poprzez tworzenie sieci punktów informacyjnych z danymi o dostępnej ofercie pomocy na terenie miasta i gminy. W tym celu można wykorzystać tablice informacyjne w: Ośrodku Pomocy Społecznej, parafiach, siedzibach organizacji pozarządowych, Punkcie Konsultacyjnym, szkołach, urzędach itp.

Profilaktyka selektywna – ukierunkowana na jednostki i grupy zwiększonego ryzyka. Są to działania profilaktyczne adresowane do jednostek lub grup, które ze względu na swoją sytuację społeczną, rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są narażone na większe od przeciętnego ryzyka wystąpienia problemów wynikających ze stosowania substancji psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych lub innych

zaburzeń zdrowia psychicznego. Profilaktyka selektywna jest więc przede wszystkim działaniem uprzedzającym, a nie naprawczym. Zapewnienie łatwego dostępu do źródeł informacji, przeznaczonych dla osób szukających wsparcia, dotkniętych problemem uzależnień i/lub przemocy. Specjalistycznym wsparciem powinni zostać objęci mieszkańcy oraz rodziny borykające się z problemem alkoholowym. Tym rodzinom powinny zostać zaproponowane warsztaty lub spotkania, podczas których mogliby uzyskać wsparcie i wzmacniać swój autorytet wychowawczy pod okiem psychologów. Na terenie miasta i gminy powinna zostać przeprowadzona lokalna kampania uwrażliwiająca na szkodliwość alkoholu oraz zachęcająca do ograniczenia jego nadmiernego spożywania. Przeprowadzenie kampanii informacyjnej o dostępnych formach pomocy osobom uzależnionym i współuzależnionym w mieście i gminie. Opracowanie lokalnej kampanii na rzecz zwiększenia świadomości oraz odpowiedzialności sprzedawców alkoholu i uwrażliwienia ich na szkodliwość sprzedaży napojów alkoholowych osobom niepełnoletnim.

Profilaktyka wskazująca – ukierunkowana na jednostki (lub grupy) wysokiego ryzyka, demonstrujące wczesne symptomy problemów związanych z używaniem alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych bądź problemów wynikających z uzależnień behawioralnych, ale jeszcze niespełniających kryteriów diagnostycznych uzależnienia, a także wskazujące na symptomy innych zaburzeń zachowania lub problemów psychicznych. Zaleca się:

- Zwiększenie dostępności do placówek leczniczych dla osób uzależnionych od alkoholu, wspieranie działań rehabilitacyjnych i grup wsparcia - stworzenie możliwości resocjalizacji osób uzależnionych.
- Zalecane jest, aby poza uczestnictwem w psychoterapii osoby uzależnione korzystały również z oferty ruchów samopomocowych.
- Zwiększanie oferty działań zmierzających do aktywizacji zawodowej i społecznej osób uzależnionych od alkoholu lub zwiększanie dostępu do istniejących form wsparcia.
- Wspieranie działalności środowisk abstynenckich.

- Zwiększanie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla członków rodzin z problemem alkoholowym.
- Zwiększanie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie, w szczególności z problemem alkoholowym.
- Wzmocnienie integracji społeczności lokalnych na rzecz wspierania rodzin borykających się z różnymi problemami społecznymi, w tym zagrożenia przemocą, alkoholizmem, narkomanią. Wyrównywanie szans może zostać przeprowadzone w różnorodny sposób, m.in. opracowanie programów profilaktycznych przeciwdziałających problemom społecznym w rodzinach, wspieranie i rozwój poradnictwa rodzinnego lub wspieranie rodzin i form zastępczych w opiece nad dzieckiem. Działanie to znajduje uzasadnienie w fakcie, iż to rodzina jest podstawową komórką społeczną i to od jej kondycji zależy rozwój psychospołeczny dzieci i młodzieży.
- Wprowadzanie ograniczonej dostępności alkoholu i papierosów na terenie miasta i gminy dla młodzieży, poprzez edukację i kontrolę sprzedawców.

W związku z problemem przemocy rekomenduje się:

- Prowadzenie lokalnych działań informacyjno-edukacyjnych na temat zjawiska przemocy w rodzinie, w tym przemocy wobec dzieci (czym jest przemoc, jakie są jej mechanizmy, jakie niesie konsekwencje itp.), a także możliwości uzyskania pomocy (przede wszystkim bezpłatnej) i miejsc, które taką pomoc świadczą.
- Włączanie się w ogólnopolskie akcje promujące życie rodzinne bez przemocy.
- Prowadzenie i finansowanie programów profilaktyki przemocy w rodzinie i programów rozwijających umiejętności wychowawcze i pozytywne relacje rodzinne.
- Dalsze prowadzenie lokalnych kampanii społecznych, które będą obalać mity i stereotypy na temat przemocy w rodzinie, a także będą opisywać mechanizmy przemocy w rodzinie i uświadamiać ich społeczną szkodliwość.

- Ciągłą realizację zajęć, mających na celu poszerzenie wiedzy z zakresu problematyki przemocy. Zakres kierowanej do uczniów informacji, oprócz konsekwencji stosowania przemocy, powinien zawierać również treści na temat szerokiego spektrum rodzajów przemocy. Zaleca się stosowanie różnych technik i metod, które będą w atrakcyjny i aktywny sposób przekazywały informację. Skuteczne w tym przypadku mogą być metody takie jak: psychodrama (odgrywanie scenek na temat zachowań przemocowych, które pomogą wczuć się w doświadczenia osób będących ofiarą agresji); "burza mózgów" (stworzenie listy wszystkich zachowań będących aktem przemocy); praca w grupach (znalezienie wspólnych pomysłów rozwiązań problemu przemocy).
- Podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- Warto tworzyć, wspierać i finansować miejsca pomocy dorosłym i dzieciom oferujących kompleksową pomoc: psychologiczną, terapeutyczną, socjoterapeutyczną, socjalną w przypadku doświadczenia przemocy w rodzinie (np. punkty konsultacyjne). Informacje o tych miejscach powinny być rozpowszechnione na stronach internetowych i w miejscach publicznych.
- Zwiększenie świadomości rodziców na temat negatywnych konsekwencji stosowania agresji w procesie wychowania, przy jednoczesnej edukacji w zakresie innych skutecznych i bezpiecznych dla rozwoju dziecka metod wychowawczych, poprzez warsztaty i zajęcia organizowane dla rodziców oraz przy wykorzystaniu strategii informacyjnej, zarówno w środkach masowego przekazu, jak i w społeczności lokalnej.
- Organizowanie i finansowanie szkoleń i konferencji dotyczących obowiązujących procedur (w tym procedury „Niebieskiej Karty"), zasad podejmowania interwencji oraz współpracy służb działających na rzecz zatrzymania przemocy w rodzinie.
- Opracowywanie i upowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych na temat psychologicznych i prawnych aspektów przeciwdziałania przemocy w rodzinie adresowanych do dorosłych mieszkańców oraz dzieci i młodzieży.

- Zapewnienie osobom pracującym z członkami rodzin z problemem przemocy dostępu do stałej superwizji, która pozwala na analizę osobistych postaw wobec ofiar

  i sprawców przemocy i przekonań na temat zjawiska przemocy w rodzinie, a tym samym przekłada się na bardziej profesjonalną i skuteczną pracę z klientem.
- Wspieranie działalności grup samopomocowych (w tym grup wsparcia) dla osób doznających przemocy w rodzinie.

W ramach profilaktyki uzależnień behawioralnych:

- Biorąc pod uwagę rozwój mediów elektronicznych i związanych z tym zagrożeń, zasadne jest zwiększanie aktywności w działalności szkół w zakresie przeciwdziałania tym zagrożeniom, np. poprzez zajęcia profilaktyczne omawiające problem uzależnień od korzystania z Internetu.
- Nie wszyscy uczniowie mają świadomość zagrożeń cyfrowych. Świadczy to o konieczności zaplanowania działań edukacyjnych zwiększających kompetencje informacyjno-medialne i ogólną świadomość problematyki zagrożeń cyfrowych. Działania te powinny obejmować nauczycieli i uczniów, a także ich rodziców traktowanych jako zintegrowane podmioty uczestniczące w procesie wychowawczym.
- Działaniami z zakresu edukacji powinni być objęci rodzice uczniów: na temat racjonalnych sposobów użytkowania mediów cyfrowych oraz konsekwencji zachowań problemowych i zagrożeń uzależnieniami czynnościowymi.
- Popularyzowanie wiedzy nt. uzależnień poprzez organizowanie kampanii społecznych – zwłaszcza adresowanych do dzieci młodszych (w szkole podstawowej) i ich rodziców.
- Wymagane jest wdrożenie procedur zwiększających bezpieczeństwo cyfrowe w szkołach ze względu na małą wiedzę uczniów w tym zakresie.
- Rozpowszechnienie informacji o placówkach udzielających pomocy w zakresie uzależnień od hazardu oraz na temat wskaźników pozwalających stwierdzić czy problem w tym zakresie występuje. Pomocne mogą okazać się broszury/ulotki

plakaty informujące o negatywnych skutkach regularnego grania w gry hazardowe oraz wskazujące możliwe formy pomocy wyjścia z nałogu.

5.2.PODSUMOWANIE

Badanie przeprowadzone na terenie Miasta i Gminy Bogatynia miało na celu zdiagnozowanie oraz określenie głównych problemów występujących wśród społeczności lokalnej. Bezpośrednim rezultatem przeprowadzonej diagnozy jest niniejszy raport, stanowiący podstawę do zaplanowania oraz zrealizowania przez władze lokalne konkretnych oddziaływań, które będą miały na celu stopniową eliminację zagrożeń i problemów występujących na terenie miasta i gminy.

Wstępne określenie rozmiaru skali zjawiska przemocy, narkomanii, alkoholizmu, nikotynizmu, uzależnień behawioralnych oraz innych problemów społecznych pozwoli na odpowiednie wprowadzenie działań profilaktycznych. Należy pamiętać, że grupą wysokiego ryzyka są przede wszystkim dzieci i młodzież. Wiele badań naukowych wskazuje na fakt, iż to dom rodzinny jest czynnikiem decydującym o dalszym rozwoju osobowościowym

i światopoglądowym nastolatka. Dlatego też, należałoby skupić się na nawiązaniu ścisłej relacji pomiędzy środowiskiem szkolnym oraz rodzicami, w celu wspólnego rozwiązywania problemów, z jakimi borykają się młodzi mieszkańcy Miasta i Gminy Bogatynia.

Komunikaty medialne oraz wpływ rówieśników mogą w wielu przypadkach negatywnie oddziaływać na nieustannie kształtującą się osobowość młodego człowieka, a to z kolei może przejawiać się w ryzykownych zachowaniach nastolatków. Władze lokalne powinny w sposób szczególny zadbać o małoletnich pochodzących ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym. Jest to ważna kwestia, gdyż często problemy z dzieciństwa oraz domu rodzinnego przenoszą się na dorosłe życie.

Ważne jest, aby szkoła również była miejscem, które przyczyni się do budowy systemu wartości młodego człowieka oraz ostrzeże i poinformuje go o konsekwencjach wynikających z podejmowania ryzykownych działań. Ze szczególną uwagą, powinno się traktować dzieci, których rodzice nie potrafią poradzić sobie z własnymi uzależnieniami.

Powyższe wnioski opisujące tendencję w dynamice zagrożeń lokalnych, wskazują na umiarkowany stopień występowania danych problemów społecznych na terenie Miasta i Gminy Bogatynia. Pomimo to, należy podjąć wszelkie działania, które nie dopuszczą do pogłębiania się zjawisk marginalizacji, wykluczenia oraz patologii społecznych.

Ważną kwestią jest również uświadamianie społeczności lokalnej, w związku z odpowiednim reagowaniem na przemoc rówieśniczą oraz przemoc domową. Jak wynika z badań, istnieje spora część osób, która wie o działaniach przemocowych w obrębie swojego środowiska. Należałoby wskazać tym osobom, jak powinny zachować się w sytuacji, kiedy są świadkami takich zachowań oraz, gdzie zgłosić się o pomoc.

Badania oraz analiza problemów społecznych w Mieście i Gminie Bogatynia, wskazała różne obszary społeczne, które wymagają szczególnych interwencji. Raport wykazał wiele pozytywnych zjawisk, jakie mają miejsce wśród lokalnej społeczności. Przeprowadzona diagnoza wskazuje odpowiedni kierunek zmian, jakie powinny dokonać się na terenie miasta i gminy.

5.2. PORÓWNANIE WYNIKÓW DIAGNOZY MIASTA I GMINY BOGATYNIA Z 2021 ROKU DO 2022 ROKU.

Kolejny rozdział niniejszej diagnozy stanowi porównanie wyników badań realizowanych w 2021 roku na terenie Miasta i Gminy Bogatynia do badań z roku 2022. Analiza ta ma na celu sprawdzenie jak na przestrzeni lat zmieniła się skala występowania problemów społecznych w mieście i gminie.

1.1. Skala problemów społecznych wśród dorosłych mieszkańców

Problem alkoholowy

Z analizy porównawczej wynika, iż od 2021 roku **spada liczba mieszkańców, którzy spożywają alkohol kilka razy w tygodniu** – z 10,00% w roku 2021 do 4,00% w roku 2022. Pokazuje to, iż prowadzone działania profilaktyczne przynoszą zamierzony skutek. Dodatkowo w 2022 roku zaobserwowano **wyższy** (od 2021 roku) **odsetek ankietowanych, którzy deklarowali, iż piją alkohol jedynie kilka razy w roku** – wyniósł on 7,33%.

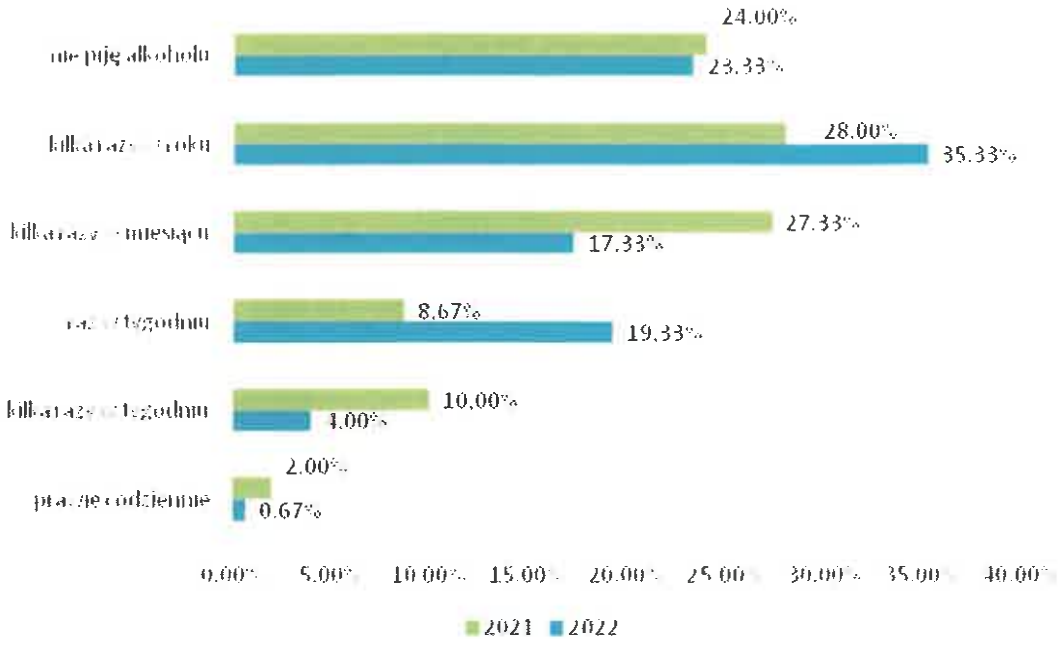

Wykres 1 Jak często spożywa Pan/i alkohol?

W roku 2022 **zmniejszyła się liczba mieszkańców, którzy wypijają jednorazowo od 7 do 9 porcji alkoholu (z 7,02% w roku 2021 do 1,74% w roku 2022).** Spadła również liczba osób, które wypijają 10 i więcej porcji alkoholu (z 4,39% w 2021 do 1,74% w roku 2022).

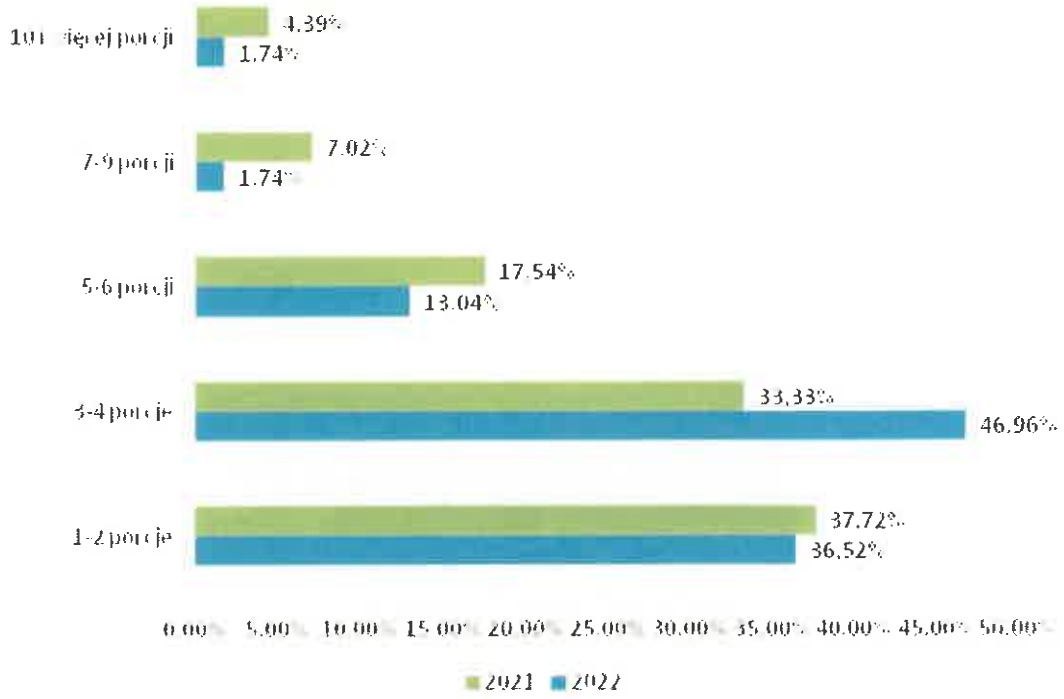

Wykres 2 Ile porcji alkoholu wypija Pan/i w ciągu całego dnia, w którym Pan/i pije? Porcja to szklanka piwa (250ml), lampka wina (100 ml), kieliszek wódki (30 ml).

Zwiększył się odsetek mieszkańców, którzy twierdzą, że osoby spożywające alkohol w ich okolicy **zdecydowanie stwarzają zagrożenie** (z 21,33% w 2021 roku do 33,33% w roku 2022).

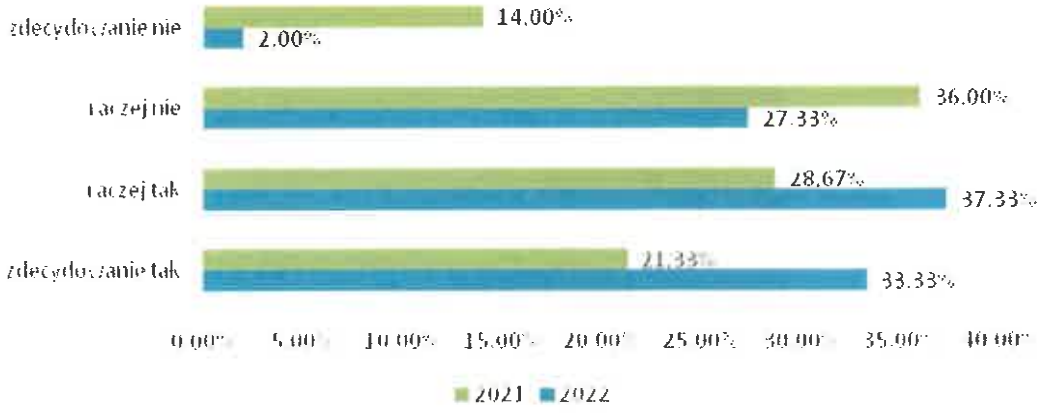

Wykres 3 Proszę ocenić czy osoby spożywające alkohol w okolicy Pana/i zamieszkania stwarzają zagrożenie?

Według 54,00% mieszkańców ankietowanych w 2022 roku, **uzależnienie od alkoholu jest bardzo częstym zjawiskiem w ich miejscowości** – jest to wzrost o 13,33% punktów procentowych co do roku 2021.

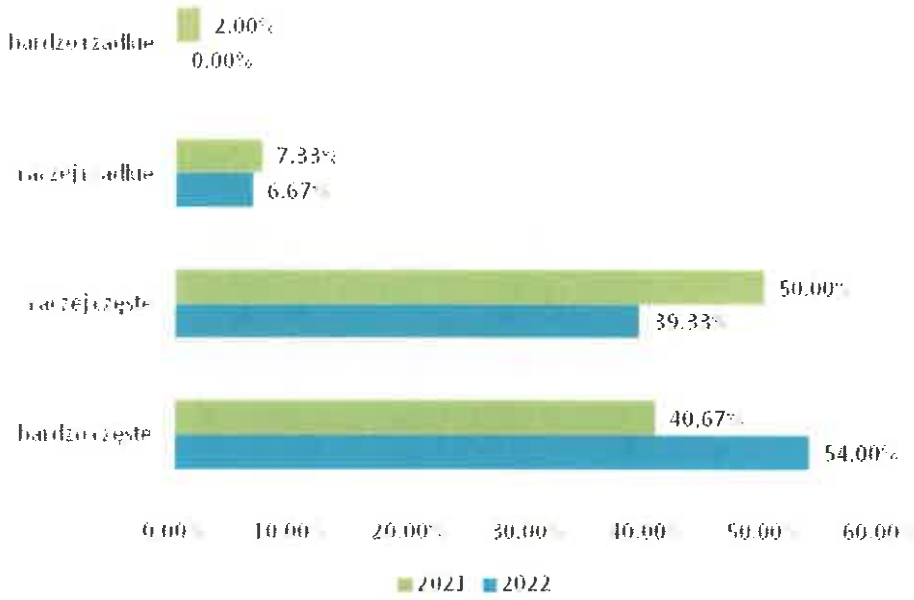

Wykres 4 Jak Pan/i sądzi, czy uzależnienie od alkoholu to częste zjawisko w Pana/i miejscowości?

W mieście i gminie w 2022 roku **częściej widywani są dorośli i nieletni, którzy piją alkohol**. W roku 2021 40,67% osób wskazało na odpowiedź „częściej", a w roku obecnym jest to 51,33% mieszkańców.

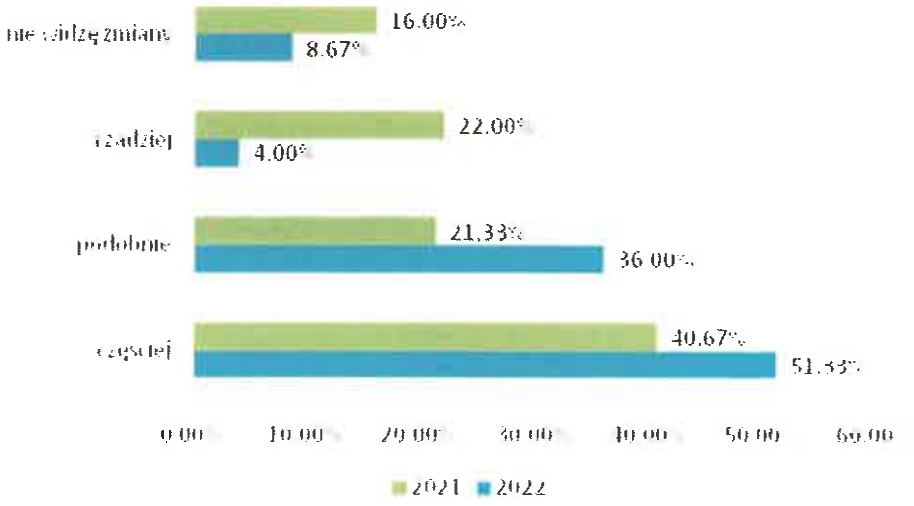

Wykres 5 Proszę ocenić czy obecnie dorośli i nieletni piją na terenie gminy:

Problem nikotynowy

W niniejszym rozdziale analizie porównawczej poddano problem nikotynowy. Z analizy wynika, iż w roku 2022, w porównaniu do roku 2021, **wzrosła liczba osób nie palących papierosów** (z 65,33% w roku 2021 do 68,67% w roku 2022). Dodatkowo **zmniejszył się** odsetek osób, które palą codziennie (z 27,33% w roku 2021 do 21,33% w roku 2022).

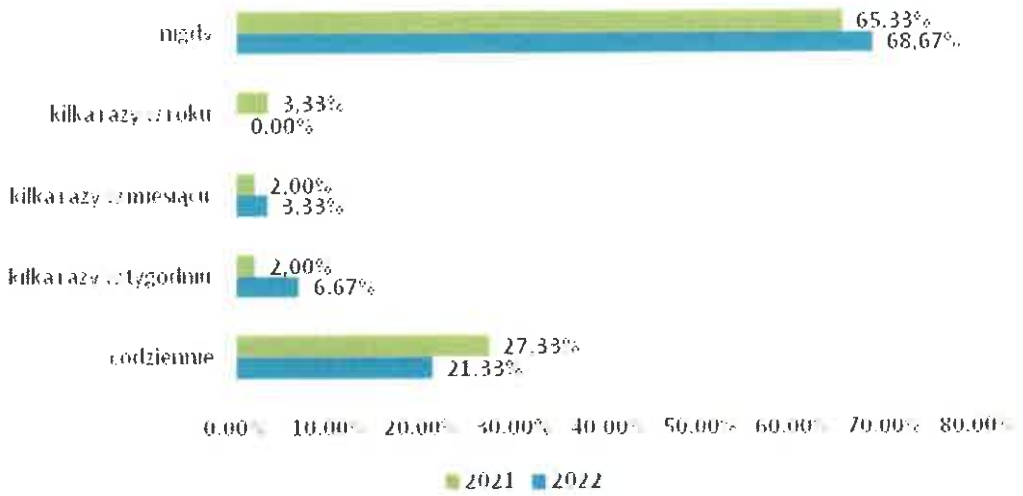

Wykres 6 Jak często pali Pan/i papierosy?

2022 roku nieznacznie **zmalała liczba osób, którzy nigdy nie próbowali rzucić palenia**

(z 32,69% w roku 2021 do 31,91% w roku 2022). W tym roku natomiast więcej osób podjęło raz próbę rzucenia palenia, jednak zakończoną porażką (w 2021 – 28,85% osób, a w 2022 – 36,17%).

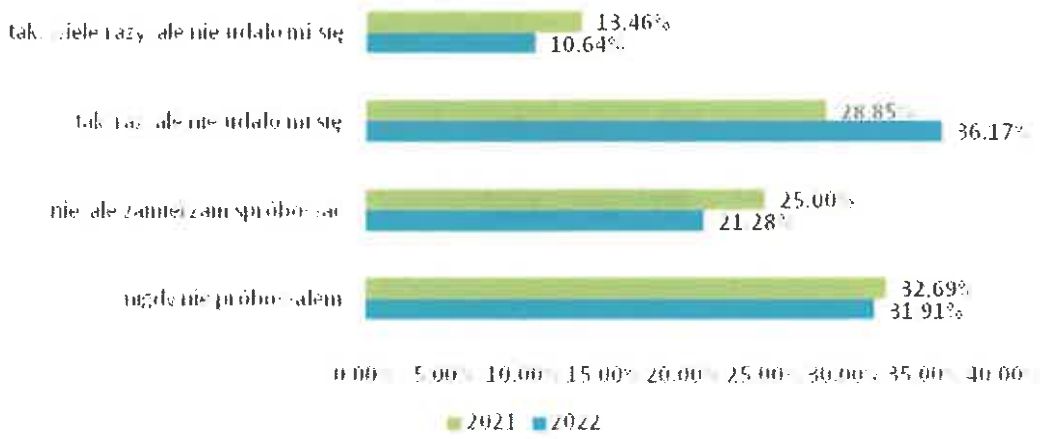

Wykres 7 Czy próbował Pan/i kiedykolwiek rzucić palenie?

Problem narkotykowy

Analizując skalę problemu narkotykowego w Mieście i Gminie Bogatynia na przestrzeni ostatnich lat można zauważyć, iż w roku 2022 zwiększyła się **liczba osób, które znają ponad 10 osób zażywających substancje odurzające (z 11,33% w roku 2021 do 35,33% w roku 2022).**

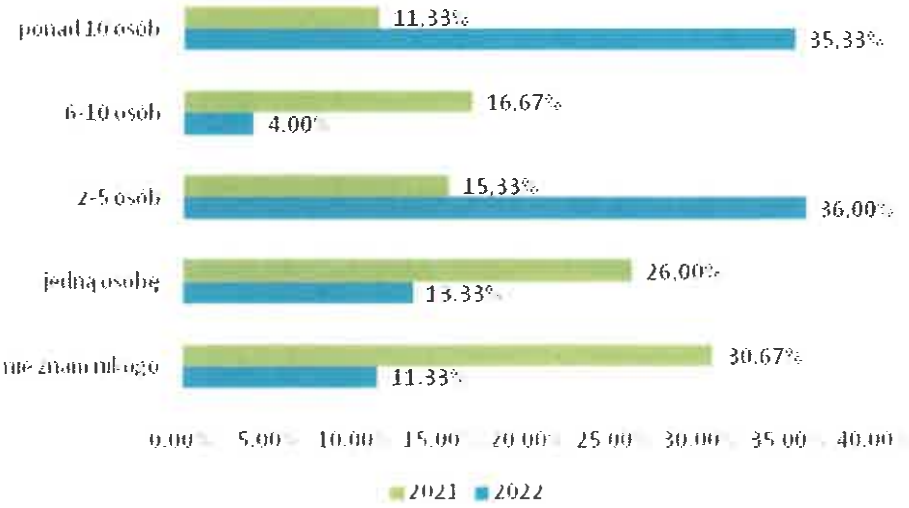

Wykres 8 Ile zna Pan/i osób (osobiście lub „ze słyszenia"), które przyjmują substancje odurzające?

Analizując opinię ankietowanych mieszkańców dotyczącą dostępności narkotyków w Mieście i Gminie Bogatynia można zauważyć, iż **wzrosła liczba osób, które**

uważają, że te substancje są łatwo dostępne (z 20,00% w roku 2021 do 46,00% w roku 2022).

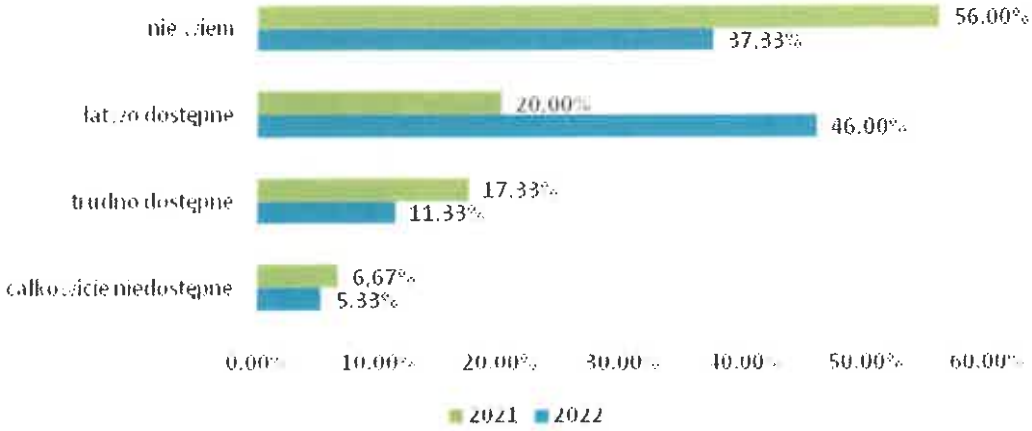

Wykres 9 Jak ocenia Pan/i możliwość pozyskania narkotyków na terenie Pana/i miasta i gminy?

W roku 2022 znacznie **zwiększyła się ilość mieszkańców, którzy znają osobiście lub ze słyszenia osoby uzależnione od leków** (23,08% w roku 2021 do 40,60% w roku 2022).

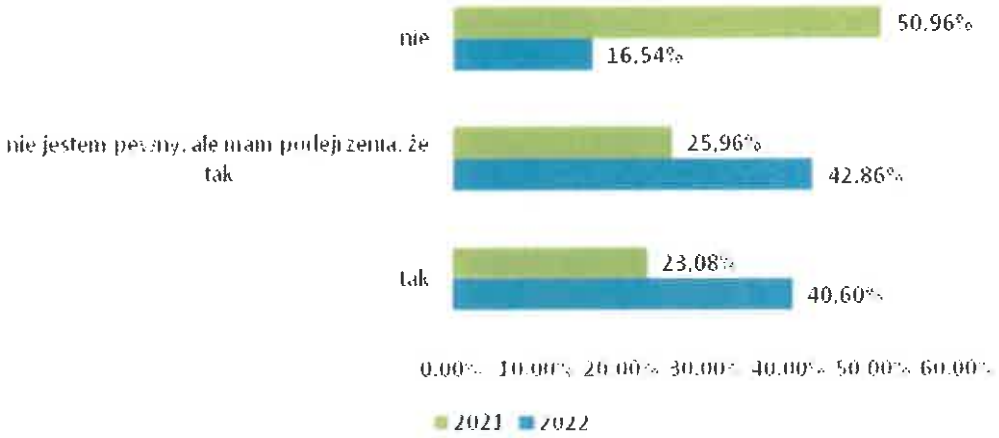

Wykres 10 Czy w Pana/i otoczeniu są osoby (znane osobiście lub „ze słyszenia") uzależnione od leków?

Problem przemocowy

Analizie porównawczej poddano również problem przemocy w rodzinie. Z zebranego materiału badawczego wynika, iż obecnie jego skala jest nieco wyższa niż w roku 2022. **W obecnym roku 33,33% mieszkańców zna osobiście lub ze słyszenia osoby doświadczające przemocy w rodzinie** (w roku 2021 był to 31,33% osób). Również większy odsetek respondentów (28,00%) w roku 2022 ma podejrzenia, że zna takie osoby (12,00% w roku 2021).

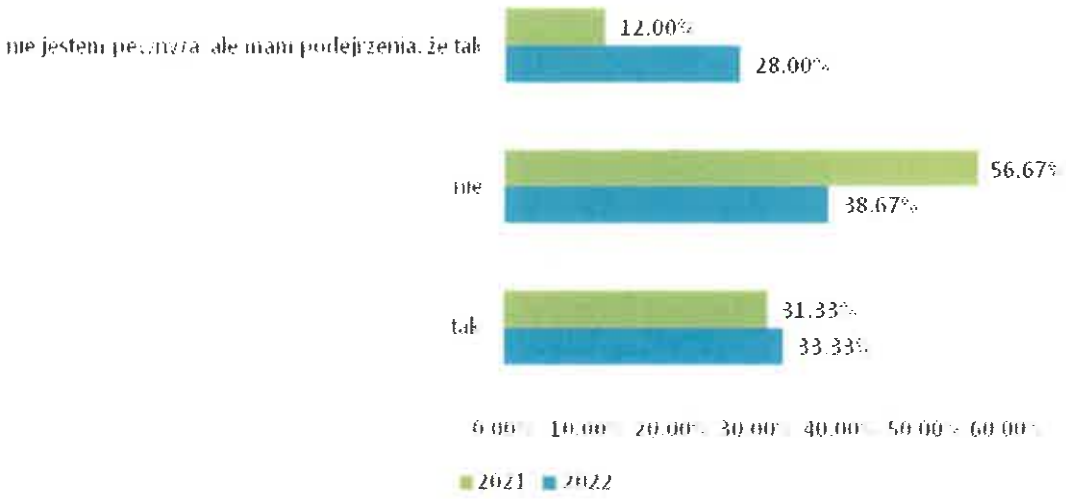

Wykres 11 Czy w Pan/i otoczeniu są osoby (znane osobiście lub „ze słyszenia"), doświadczające przemocy w rodzinie?

W roku 2022 większy odsetek mieszkańców doświadczył kiedykolwiek przemocy od członka swojej rodziny. Obserwujemy tutaj wzrost o 7,33% do roku 2021 (rok 2022 – 36,00%, rok 2021 – 28,67%).

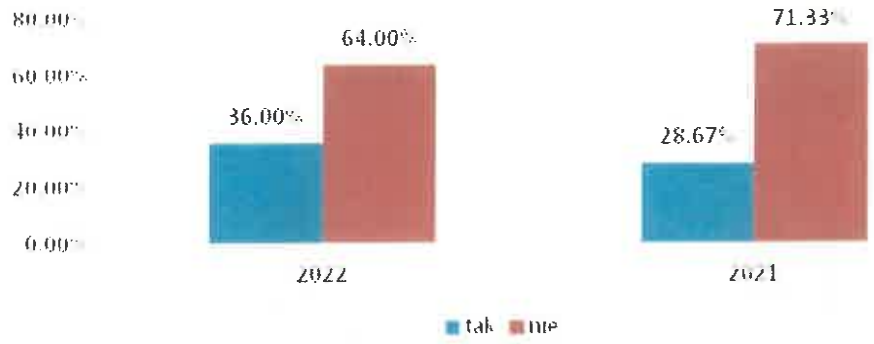

Wykres 12 Czy kiedykolwiek doświadczył/a Pan/i przemocy od członka swojej rodziny?

Dodatkowo w obecnym roku, **według 50,00% mieszkańców częściej zdarza się, że ktoś z ich otoczenia doświadczył kiedykolwiek przemocy w rodzinie** (w roku 2021 było to 25,58% osób).

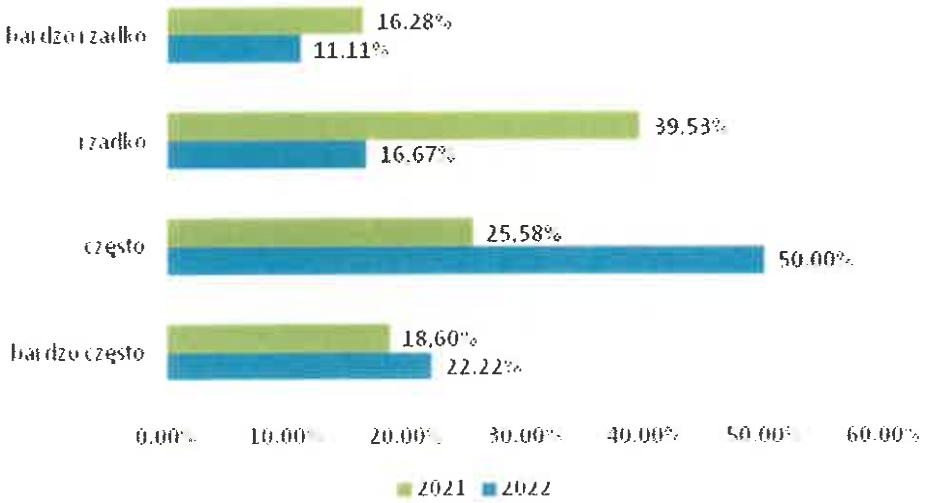

Wykres 13 Jak często zdarzyło się Panu/i lub osobie z Pana/i otoczenia doświadczyć przemocy w rodzinie?

1.2. Skala problemów społecznych wśród uczniów

Problem alkoholowy

Analizie porównawczej poddano również wyniki badań realizowanych wśród uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Jak wynika z przeprowadzanej analizy od

roku 2021 do roku 2022 obserwuje się wzrost liczby uczennic deklarujących spożywanie alkoholu (z 35,04% w roku 2021 do 50,00% w roku 2022).

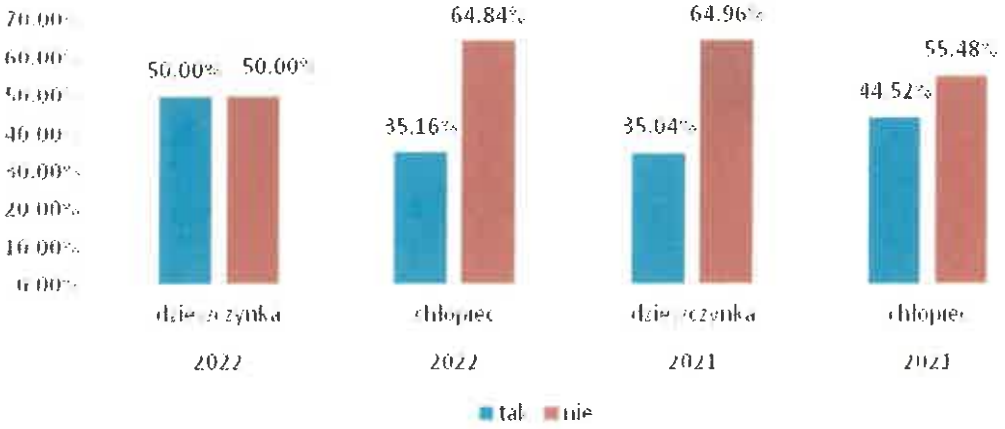

Wykres 14 Czy kiedykolwiek Ty próbowałeś/aś alkohol?

Najczęściej spożywanym przez młodych mieszkańców miasta i gminy napojem alkoholowym jest niezmiennie od 2021 roku piwo.

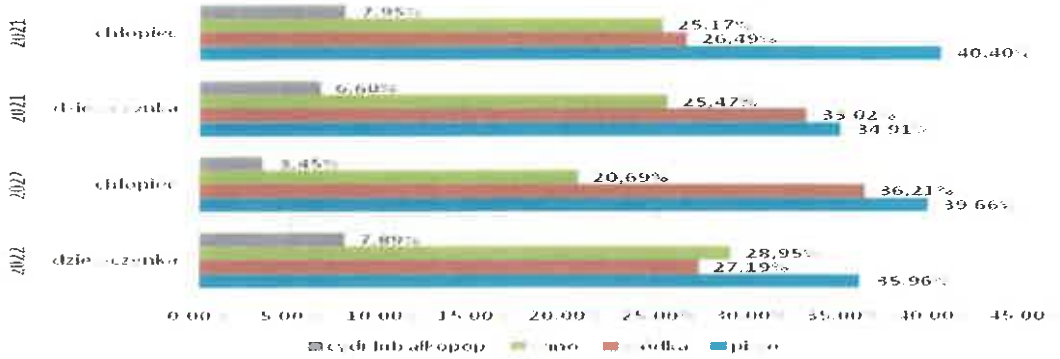

Wykres 15 Jaki rodzaj alkoholu próbowałeś/aś?

Większość uczniów w roku 2021 oraz w roku 2022 przyznają, że **spożywali alkohol tylko kilka razy w życiu** (2021 – 32,31% chłopcy, 37,50% dziewczynki, 2022 – 40,63% chłopcy, 34,48% dziewczynki).

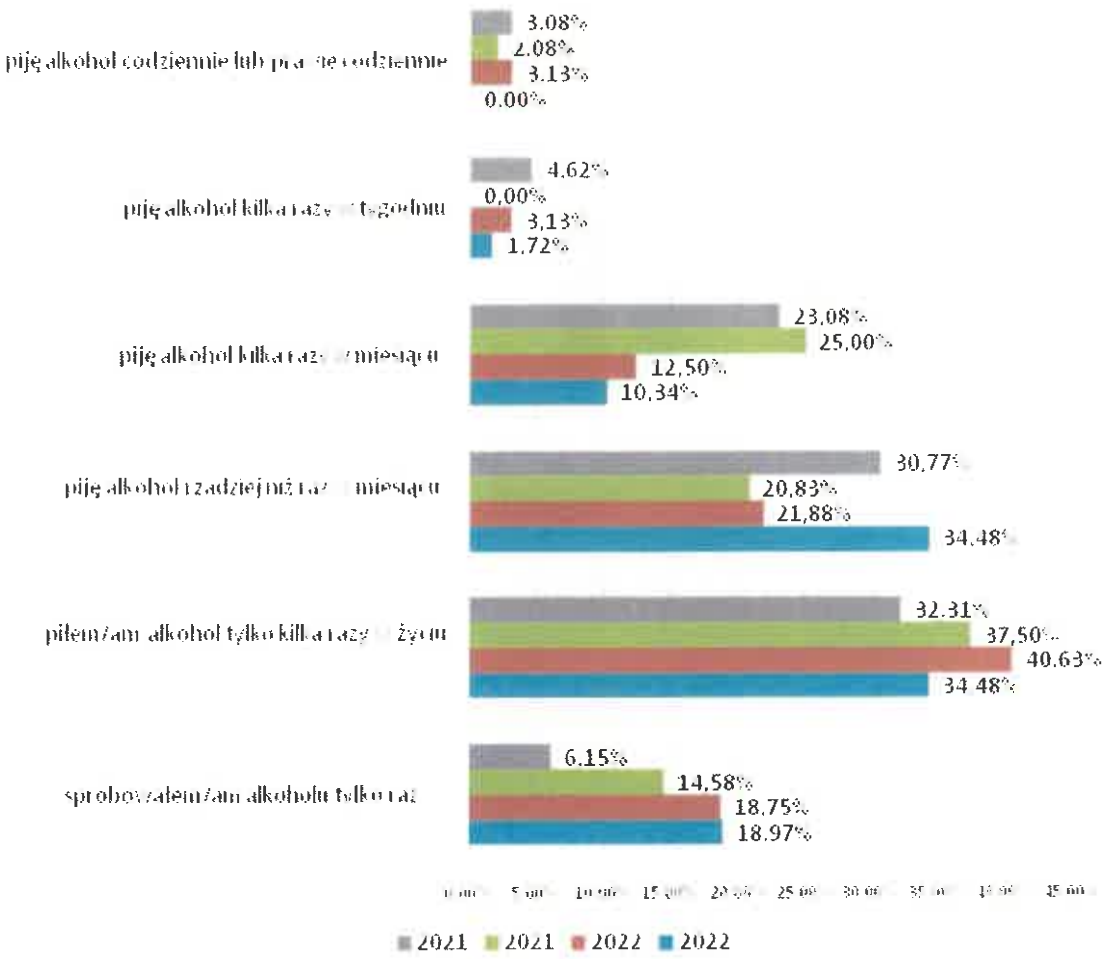

Wykres 16 Jak często pijesz alkohol?

Problem nikotynowy

Analizując skalę problemu nikotynowego wśród uczniów można zauważyć, iż w przeciągu roku **zmniejszyła się liczba uczniów sięgających po papierosy** (2021 rok – 27,01% dziewczynki, 72,99% chłopcy, 2022 rok – 35,34% dziewczynki, 27,47% chłopcy).

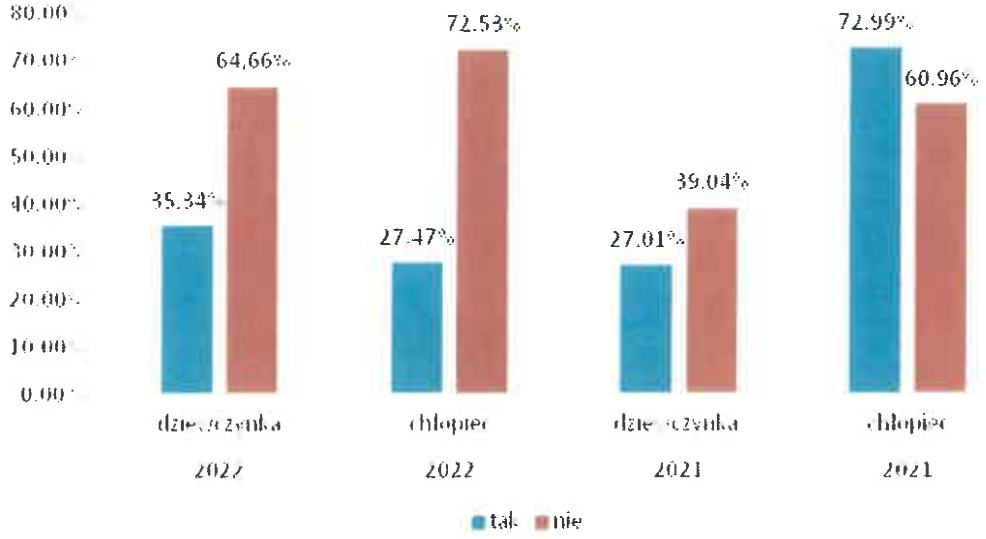

Wykres 17 kiedykolwiek próbowałeś papierosa?

Dodatkowo obecnie mniejsza liczba młodych mieszkańców pali regularnie papierosy. W 2021 roku regularnie paliło papierosy 31,58% chłopców i 10,81% dziewczynek. Natomiast obecnie regularnie papierosy pali 4,00% chłopców i 9,76% dziewczynek.

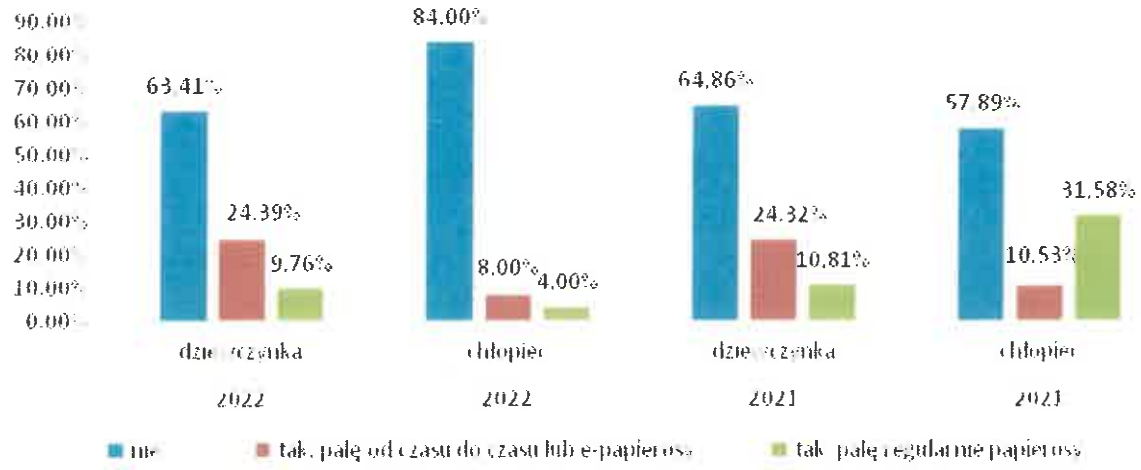

Wykres 18 Czy obecnie palisz papierosy?

Problem narkotykowy

W porównaniu do roku 2021 **zmniejszył się odsetek uczniów, którzy zażywali kiedykolwiek substancje psychoaktywne** (w roku 2021 – 6,85% chłopców, 5,84% dziewczynek, w roku 2022 – 2,20% chłopców, 5,17% dziewczynek).

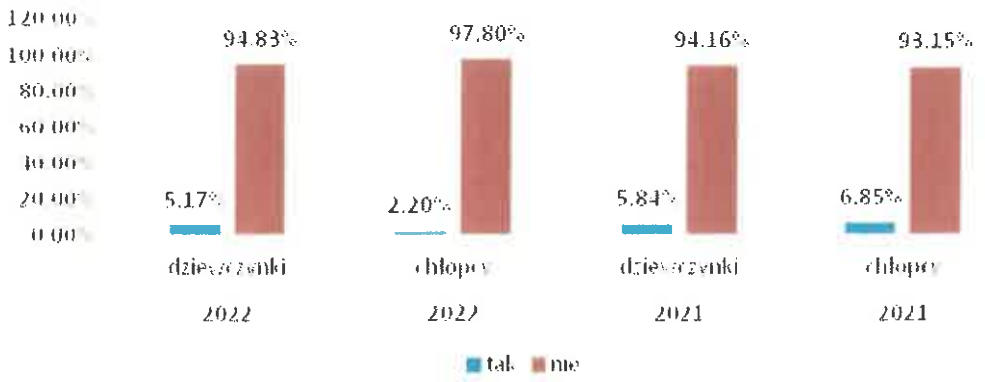

Wykres 19 Czy próbowałeś/aś kiedykolwiek zażywać narkotyki/dopalacze/inne środki psychoaktywne?

Dodatkowo, zmieniło się również postrzeganie młodych mieszkańców dotyczące dostępności substancji psychoaktywnych. W roku 2022 **zmalała liczba uczniów, którzy uważają, iż zdobycie narkotyków lub dopalaczy w Mieście i Gminie Bogatynia jest bardzo łatwe** (w roku 2021 – 13,70% chłopców, 16,79% dziewczynek, w roku 2022 – 8,79% chłopców, 12,93% dziewczynek).

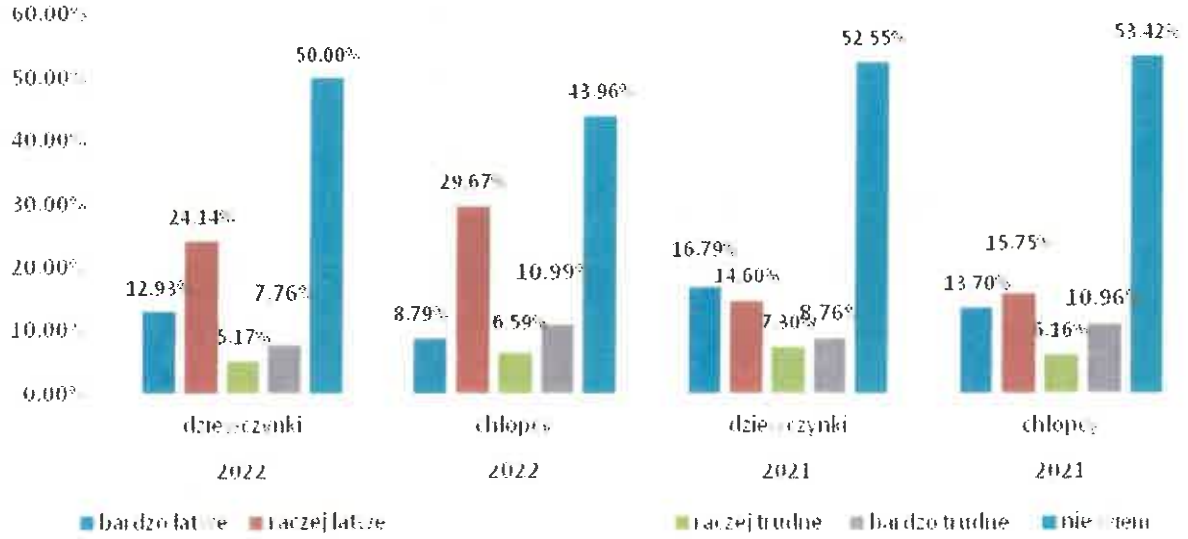

Wykres 20 Gdybyś chciał zdobyć narkotyki/dopalacze w swojej miejscowości byłoby to ?

Problem przemocowy

Porównując **problem doświadczania przemocy przez uczniów można zauważyć, iż w roku 2022 problem ten jest porównywalny do roku 2021** (w roku 2021 – 13,01% chłopców, 18,98% dziewczynek, w roku 2022 - 12,22% chłopców, 18,10% dziewczynek).

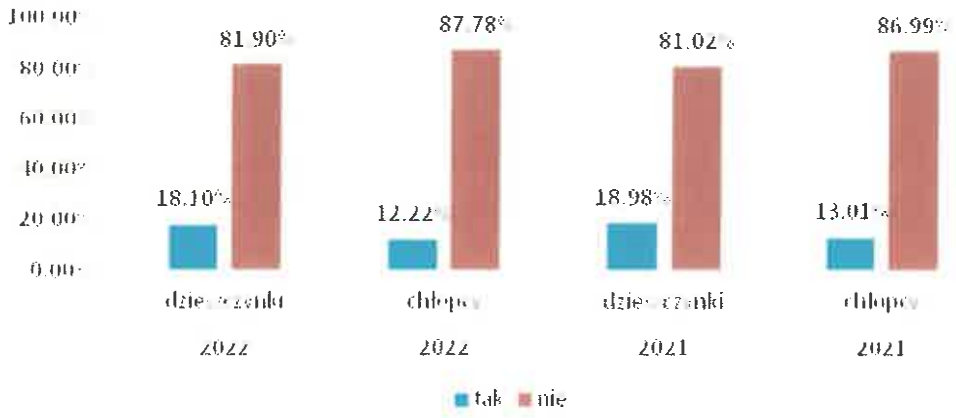

Wykres 21 Czy w swojej rodzinie doświadczyłeś/aś kiedykolwiek przemocy?

W obecnym roku porównywalny odsetek uczniów czuje się **zdecydowanie bezpiecznie w swojej szkole**, natomiast sporo młodych osób twierdzi, że nadal nie czują się za bardzo bezpiecznie w swojej szkole.

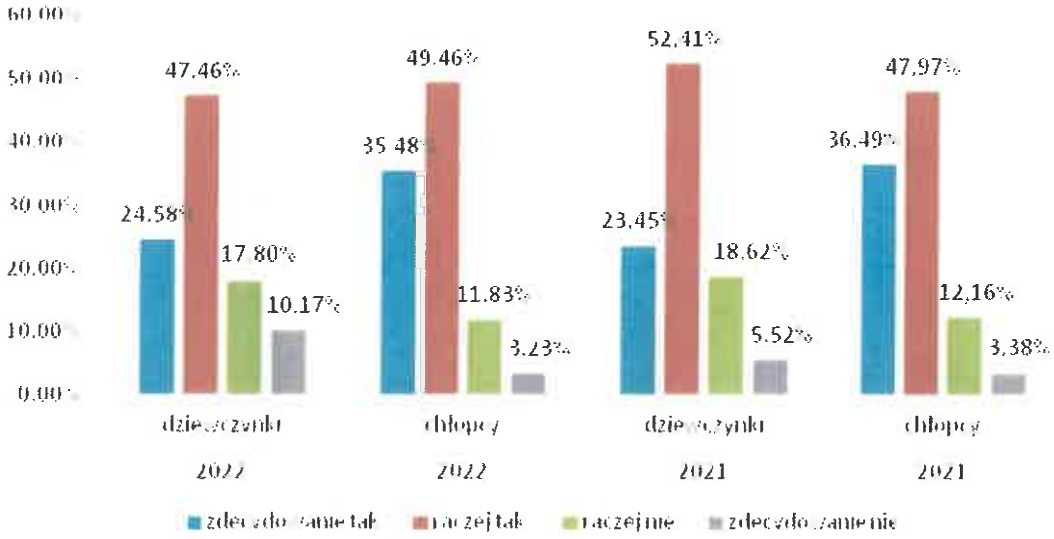

Wykres 22 Czy czujesz się bezpiecznie w swojej szkole?

Dodatkowo uczniowie w badaniu z roku 2021 wskazywali, że problem występowania prześladowania najmłodszych uczniów w ich szkole wynosił 8,03% dla dziewczynek oraz 13,01% dla chłopców natomiast w roku 2022 odsetek uczniów, którzy uważają, że **taka sytuacja występuje w ich szkole jest mniejszy** (w roku 2022 – 5,49% chłopców, 4,31% dziewczynek).

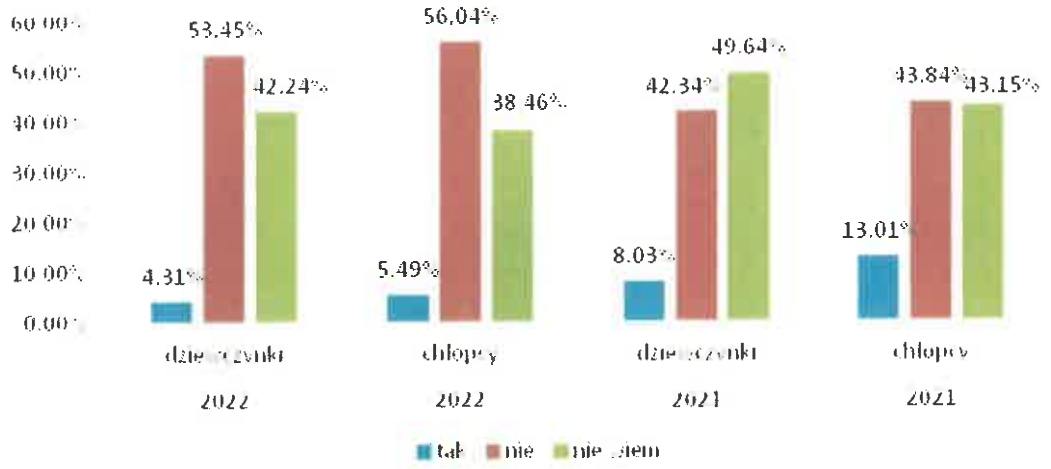

Wykres 23 Czy w Twojej szkole jest zwyczaj prześladowania najmłodszych uczniów (tzw. „kocenie", „chrzest" lub „fala")?

W roku 2021 23,36% dziewczynek oraz 12,33% chłopców przyznało, że w ich szkole są uczniowie, których się boją. Natomiast w obecnym roku **zauważamy zmniejszenie się odsetka dziewcząt, które obawiają się rówieśników w szkole** (różnica 1,81% punktów) ale wzrost odsetka chłopców (różnica 3,05% punktów).

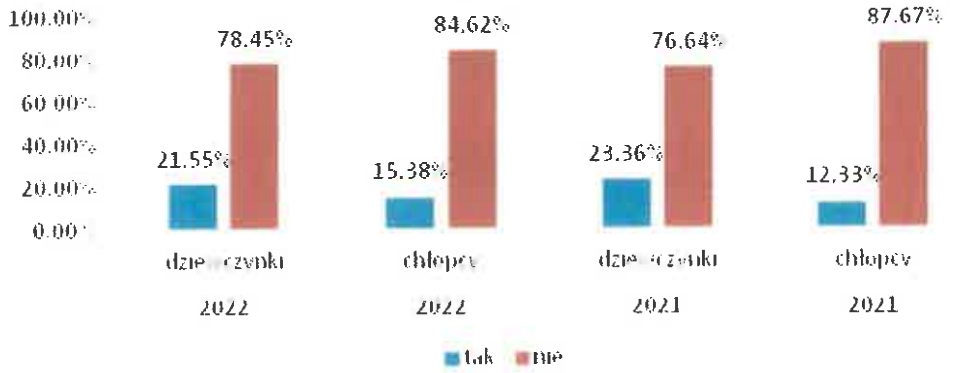

Wykres 24 Czy w szkole są uczniowie, których się boisz?

1.3. Skala problemów społecznych według sprzedawców napojów alkoholowych

Spożycie alkoholu przez dorosłych mieszkańców Miasta i Gminy Bogatynia na przestrzeni ostatniego roku jest stałe (45,00%) lub wzrasta (55,00%). W roku 2021

ankietowani odpowiadali podobnie – 56,67% osób wskazało na odpowiedź „wzrasta", a 30,00% na „jest stałe".

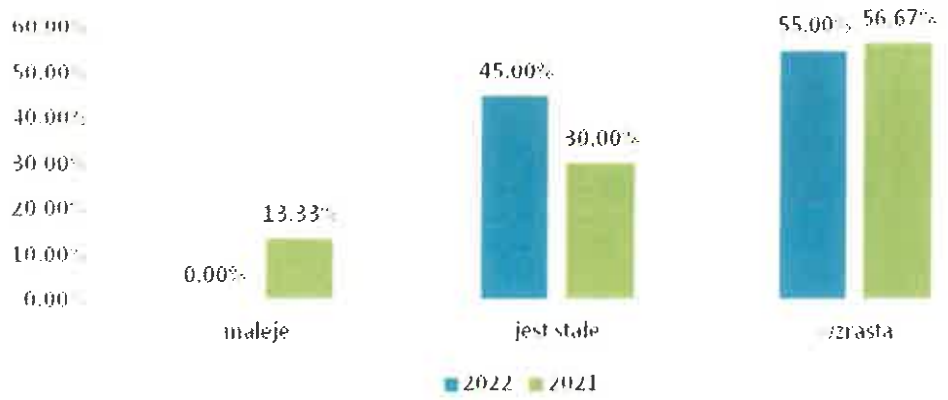

Wykres 25 Proszę ocenić czy spożycie alkoholu na przestrzeni kilku lat w Pana/i mieście i gminie.

Analizując sprzedaż alkoholu osobom nieletnim na terenie miasta i gminy można zauważyć, że w roku 2021 alkoholu osobom nieletnim nie sprzedało nigdy 66,67% sprzedawców. Natomiast w roku 2022 prawie wszyscy badani sprzedawcy przyznali, że **nie sprzedali nigdy** alkoholu osobie niepełnoletniej (85,00%).

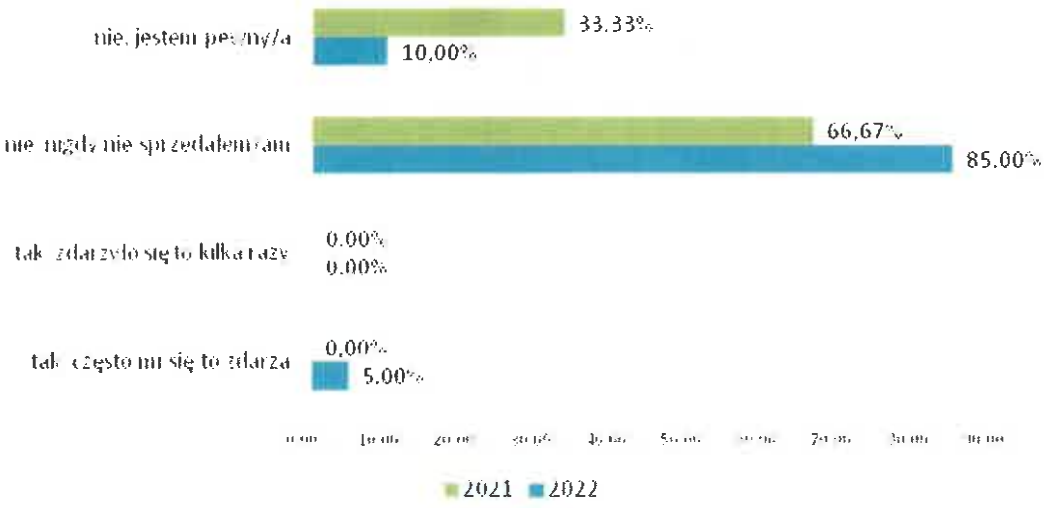

Wykres 26 Czy kiedykolwiek sprzedał Pan/i alkohol osobie, o której wiedział Pan/i, że jest nieletnia?

Porównując sprzedaż papierosów osobom nieletnim można zauważyć, że sprzedawcy w roku 2022 jak i w roku 2021 przyznawali podobnie, że nigdy nie sprzedali papierosów osobie niepełnoletniej (rok 2021 – 93,33%, rok 2022 – 95,00%).

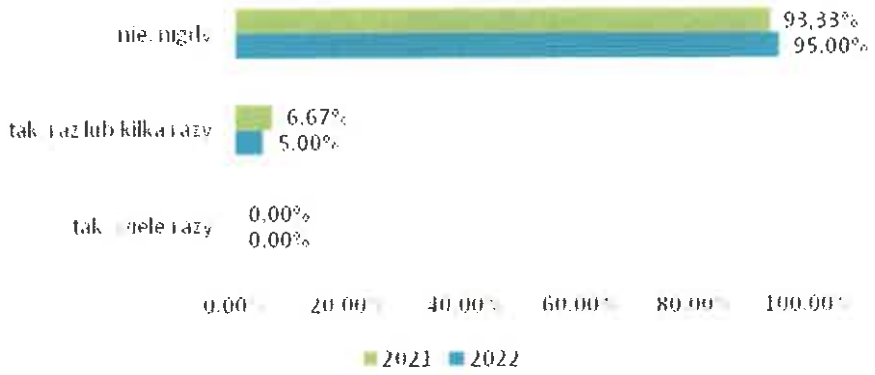

Wykres 27 Czy zdarzyło się Panu/i sprzedać papierosy osobie niepełnoletniej?

5.3. PORÓWNANIE WYNIKÓW DIAGNOZY MIASTA I GMINY BOGATYNIA Z 2022 ROKU DO 2019 ROKU

W następnym rozdziale niniejszej diagnozy zastosowano porównanie wyników badań realizowanych w obecnym roku na terenie miasta i gminy do wyników badań z roku 2019.

1.1 Skala problemów społecznych wśród dorosłych mieszkańców

Problem alkoholowy

Z analizy porównawczej wynika, iż od 2019 roku **wzrosła liczba mieszkańców, którzy spożywają alkohol kilka razy w tygodniu** – z 15,00% w roku 2019 do 19,33% w roku 2022. Dodatkowo w 2022 roku zaobserwowano **wyższy** (od 2019 roku) **odsetek ankietowanych, którzy deklarowali, iż piją alkohol jedynie kilka razy w roku** – wyniósł on 22,33%.

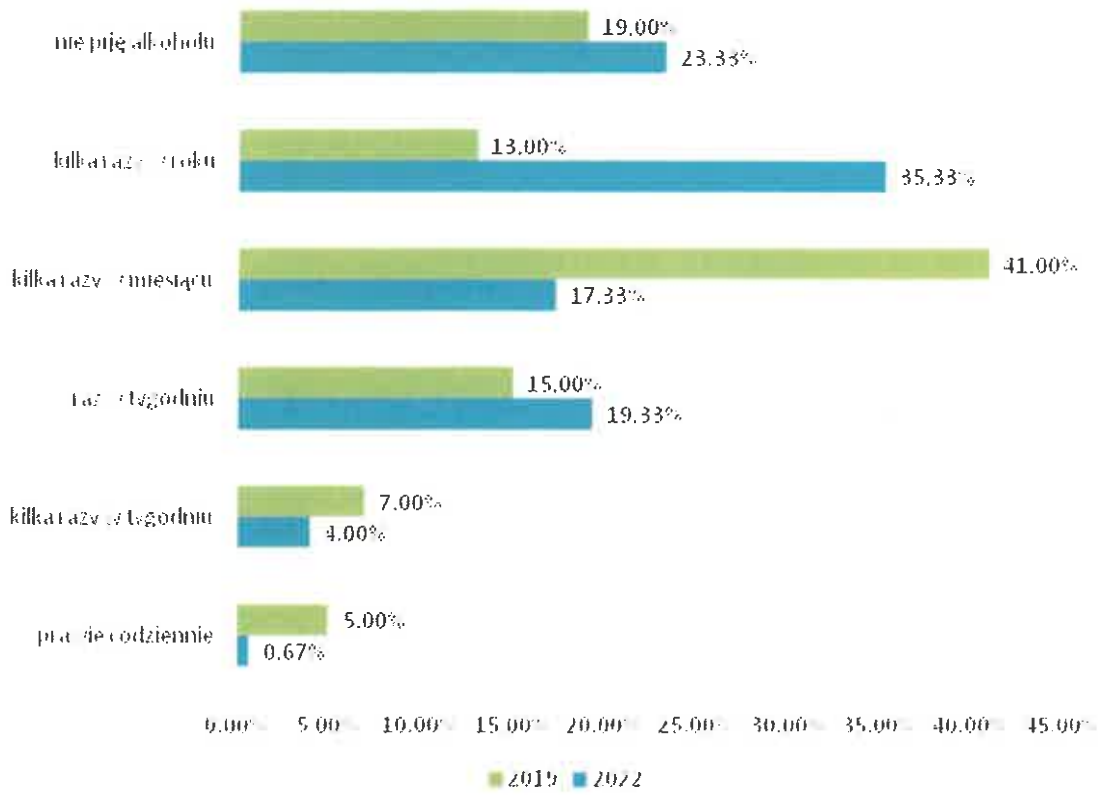

Wykres 28 Jak często spożywa Pan/i alkohol?

W roku 2022 **zmniejszyła się liczba mieszkańców, którzy wypijają jednorazowo od 7 do 9 porcji alkoholu (z 5,00% w roku 2019 do 1,74% w roku 2022)**. Spadła również liczba osób, które wypijają 10 i więcej porcji alkoholu (z 19,00% w 2019 do

% w roku 2022).

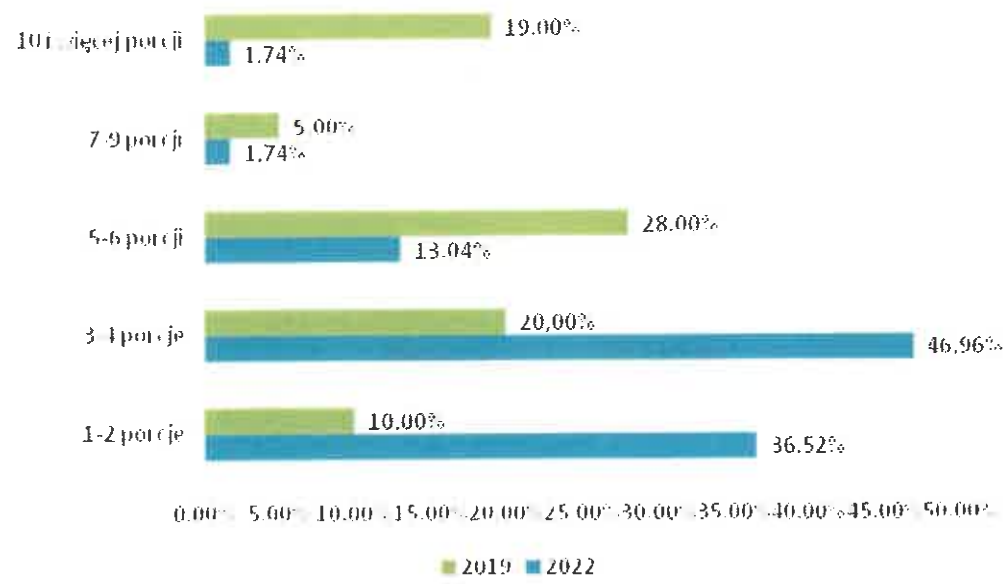

Wykres 29 Ile porcji standardowych zawierających alkohol wypija Pan/i w trakcie typowego dnia picia? Porcja to szklanka piwa (250ml), lampka wina (100 ml), kieliszek wódki (30 ml).

Zwiększył się odsetek mieszkańców, którzy twierdzą, że osoby spożywające alkohol w ich okolicy **zdecydowanie stwarzają zagrożenie** (z 16,00% w 2019 roku do 33,33% w roku 2022).

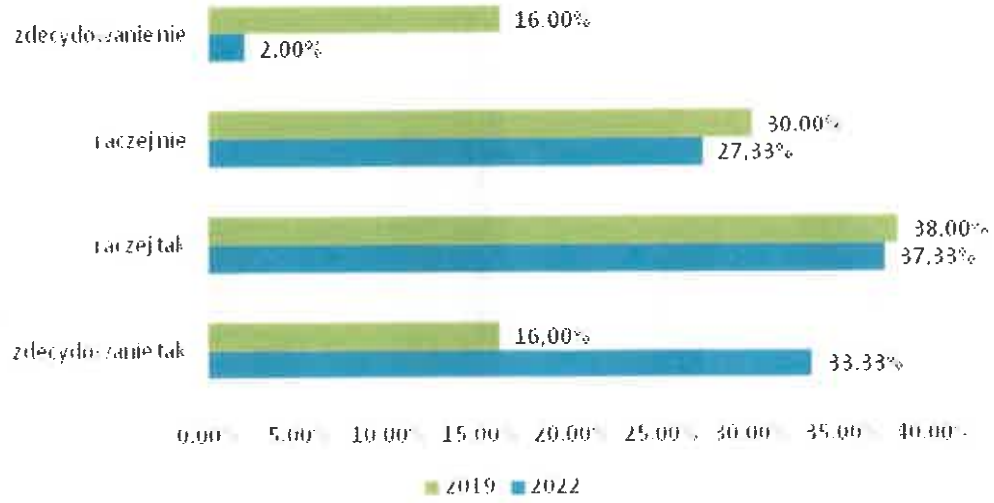

Wykres 30 Proszę ocenić czy osoby spożywające alkohol w okolicy Pana/i zamieszkania stwarzają

Według 54,00% mieszkańców ankietowanych w 2022 roku, **uzależnienie od alkoholu jest bardzo częstym zjawiskiem w ich miejscowości** – jest to wzrost o 23,00% punktów procentowych co do roku 2019.

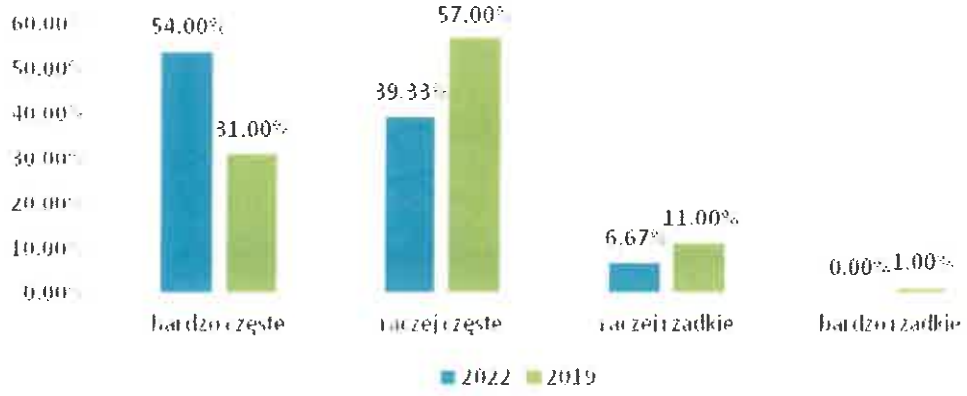

Wykres 31 Jak Pan/i sądzi, czy uzależnienie od alkoholu to częste zjawisko w Pana/i miejscowości?

Problem narkotykowy

Analizując skalę problemu narkotykowego w Mieście i Gminie Bogatynia na przestrzeni ostatnich lat można zauważyć, iż w roku 2022 zwiększyła się **liczba mieszkańców, którzy znają ponad 10 osób zażywających substancje odurzające** (z 13,00% w roku 2019 do 35,33% w roku 2022).

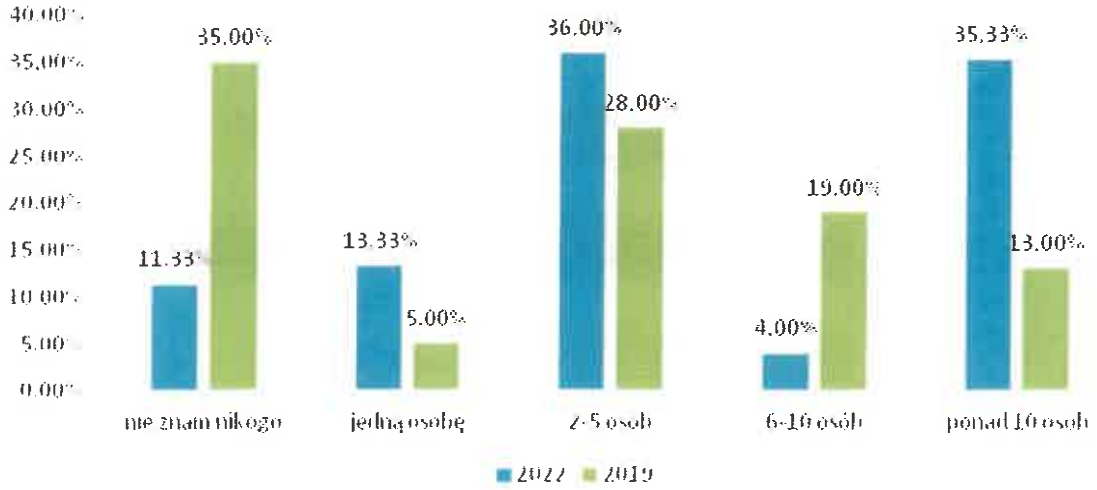

Wykres 32 Ile zna Pan/i osób (osobiście lub „ze słyszenia"), które przyjmują substancje odurzające?

Analizując opinię ankietowanych mieszkańców dotyczącą miejsc, gdzie można zakupić narkotyki i dopalacze na terenie Miasta i Gminy Bogatynia można zauważyć, iż **zmalała liczba osób, które wiedzą, gdzie te substancje można zdobyć** (z 21,00% w roku 2019 do 15,33% w roku 2022).

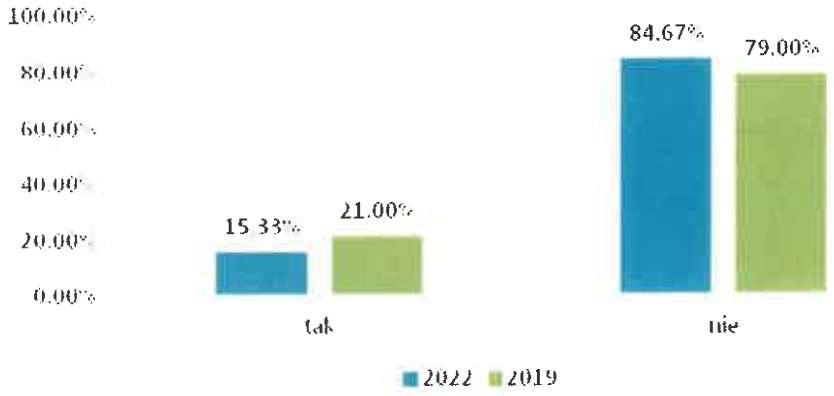

Wykres 33 Czy zna Pan/i miejsca w swojej miejscowości, gdzie można zakupić narkotyki lub dopalacze?

W roku 2022 znacznie **zwiększyła się ilość mieszkańców, którzy znają osobiście lub ze słyszenia osoby uzależnione od leków** (25,00% w roku 2019 do 40,60% w roku 2022).

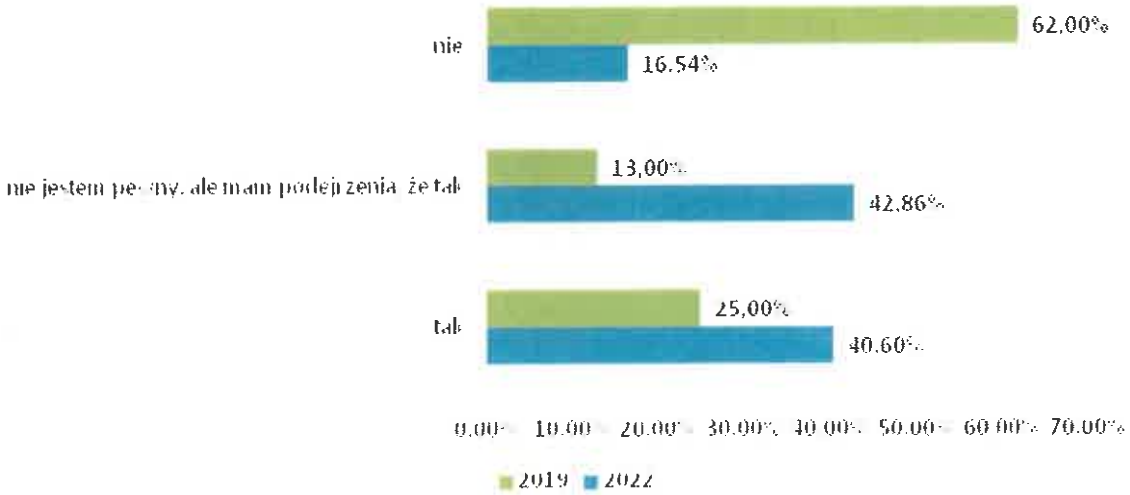

Wykres 34 Czy w Pana/i otoczeniu są osoby (znane osobiście lub „ze słyszenia") uzależnione od leków?

Problem przemocowy.

Z zebranego materiału badawczego wynika, iż obecnie skala jest nieco wyższa niż w roku 2019. **W obecnym roku 33,33% mieszkańców zna osobiście lub ze słyszenia osoby doświadczające przemocy w rodzinie** (w roku 2019 było to 32,00% osób). Natomiast mniejszy odsetek respondentów (28,00%) w roku 2022 ma podejrzenia, że zna takie osoby (51,00% w roku 2019).

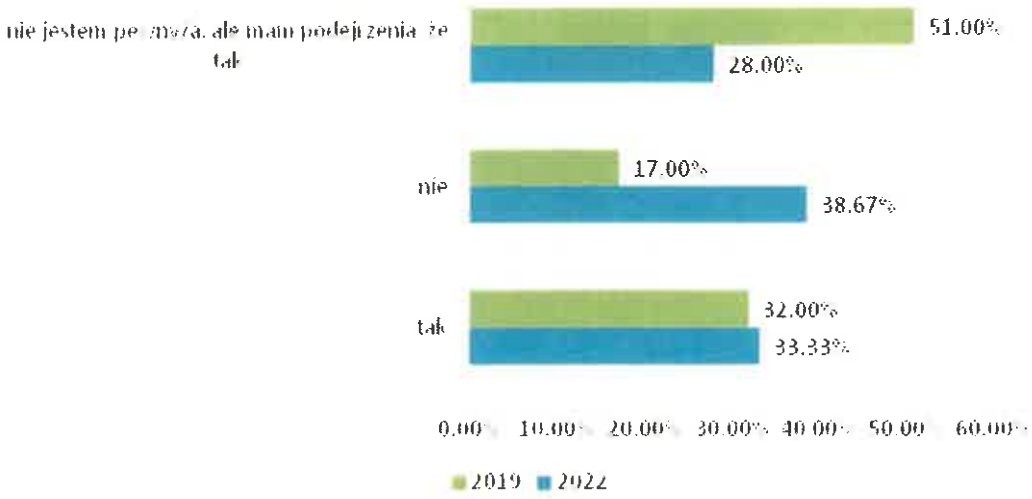

Wykres 35
Czy w Pan/i otoczeniu są osoby (znane osobiście lub „ze słyszenia"), doświadczające przemocy w rodzinie?

W roku 2022 nieco większy odsetek mieszkańców doświadczył kiedykolwiek przemocy od członka swojej rodziny. Obserwujemy tutaj wzrost o 3,00% do roku 2019 (rok 2022 – 36,00%, rok 2019 – 33,00%).

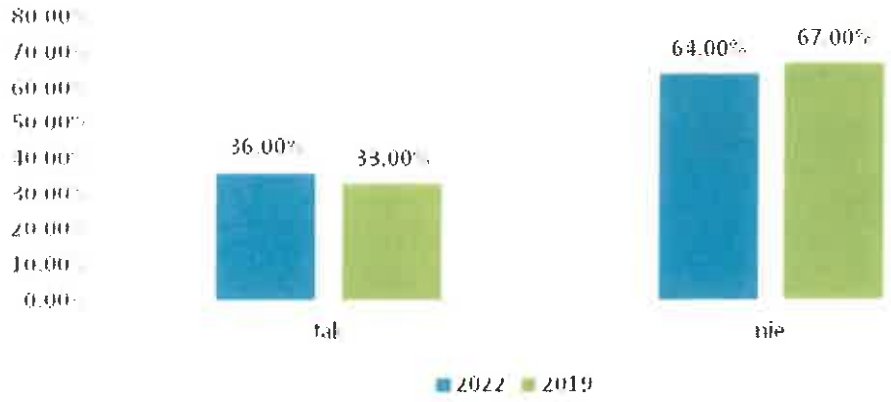

Wykres 36

Czy kiedykolwiek doświadczył/a Pan/i przemocy od członka swojej rodziny?

Dodatkowo w obecnym roku, **według 50,00% mieszkańców częściej zdarza się, że ktoś z ich otoczenia doświadczył kiedykolwiek przemocy w rodzinie** (w roku 2019 było to 19,00% osób). W roku 2019 w badaniu widniała odpowiedź „nigdy" natomiast w roku 2022 takiej odpowiedzi nie umieszczono ponieważ pytanie było skierowane tylko do osób, które przyznały, że doznały przemocy.

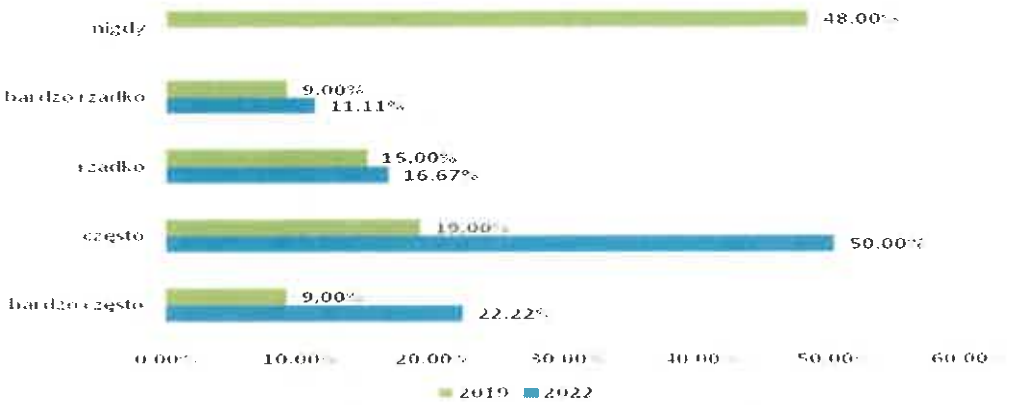

Wykres 37 Jak często zdarzyło się Panu/i lub osobie z Pana/i otoczenia doświadczyć przemocy w rodzinie?

1.2. Skala problemów społecznych wśród uczniów

Problem alkoholowy

Analizie porównawczej poddano również wyniki badań realizowanych wśród uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych w roku 2019 oraz roku 2022. Spożycie alkoholu wśród uczniów szkół w 2019 roku wyglądało następująco (z podziałem na

klasy – uczniowie, którzy przyznali, że spożywali kiedykolwiek alkohol): 31,00% SP 4-6, 41,00% SP 7-8, 69,00% szkoły ponadpodstawowe. W roku 2022 podział na szkoły nie został zastosowany, natomiast 43,48% uczniów przyznało, że kiedykolwiek spożywało alkohol.

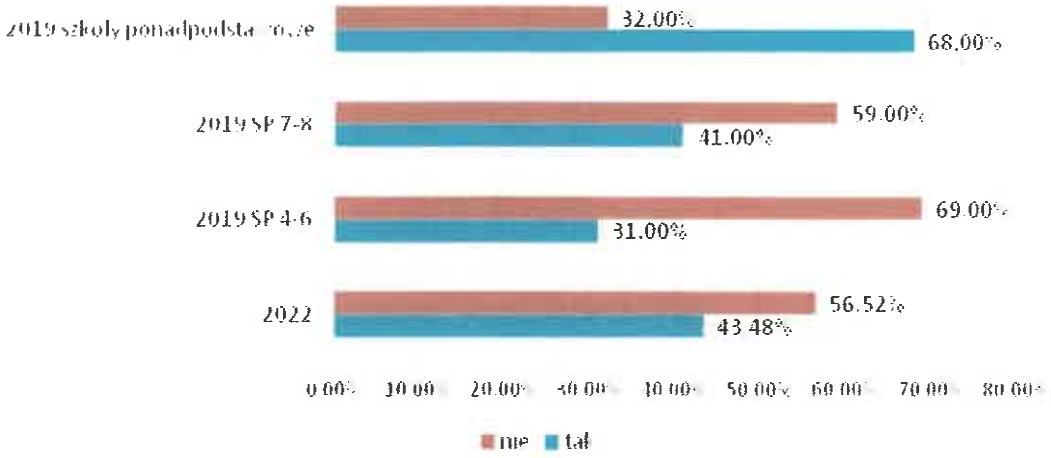

Wykres 38 Czy kiedykolwiek Ty próbowałeś/aś alkohol?

Najczęściej spożywanym przez młodych mieszkańców miasta i gminy napojem alkoholowym jest niezmiennie od 2019 roku piwo oraz wino.

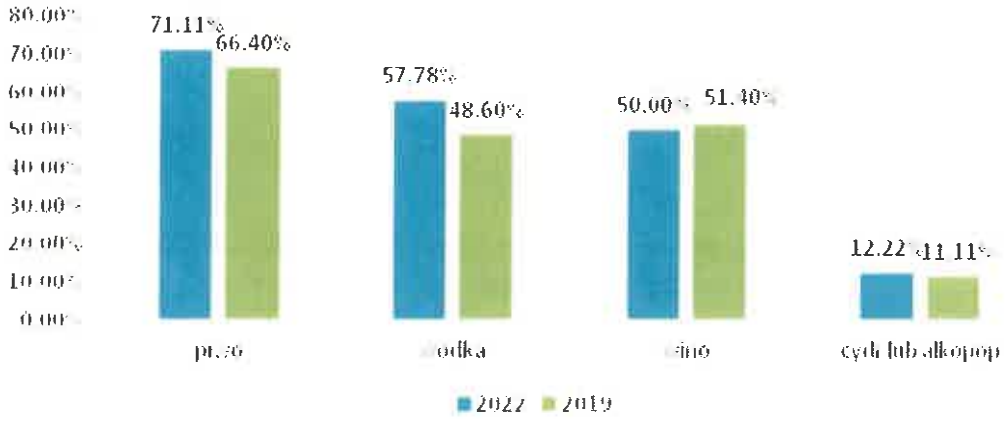

Wykres 39 Jaki rodzaj alkoholu próbowałeś/aś? Można zaznaczyć kilka odpowiedzi.

Nie zmieniły się także okoliczności pierwszego kontaktu młodych z alkoholem i podobnie jak w 2019 roku napoje te są spożywane przez uczniów najczęściej podczas spotkań ze znajomymi, na wyjazdach wakacyjnych, a także w towarzystwie rodzinnym.

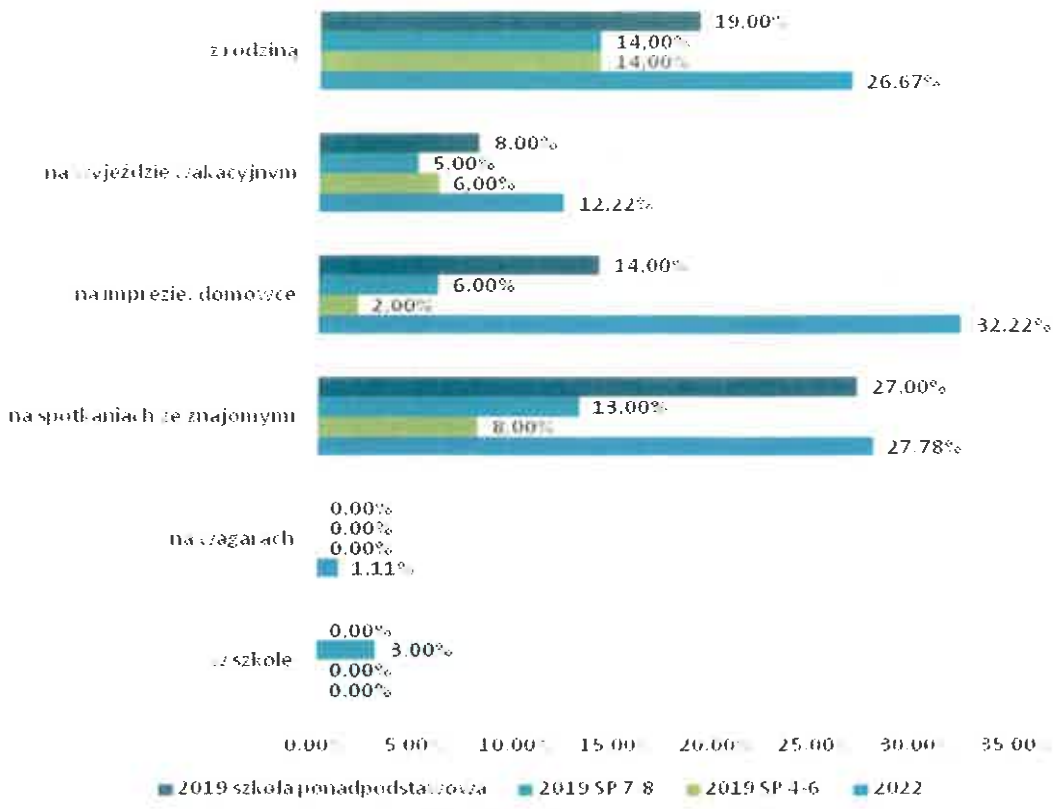

Wykres 39 W jakich okolicznościach spożyłeś/aś alkohol po raz pierwszy?

Uczniowie miasta i gminy w roku 2019 przyznawali najczęściej, że alkoholu spróbowali tylko raz lub kilka razy w życiu. Podobnie sytuacja wygląda w roku 2022, ponieważ większość uczniów również wybrała takie odpowiedzi.

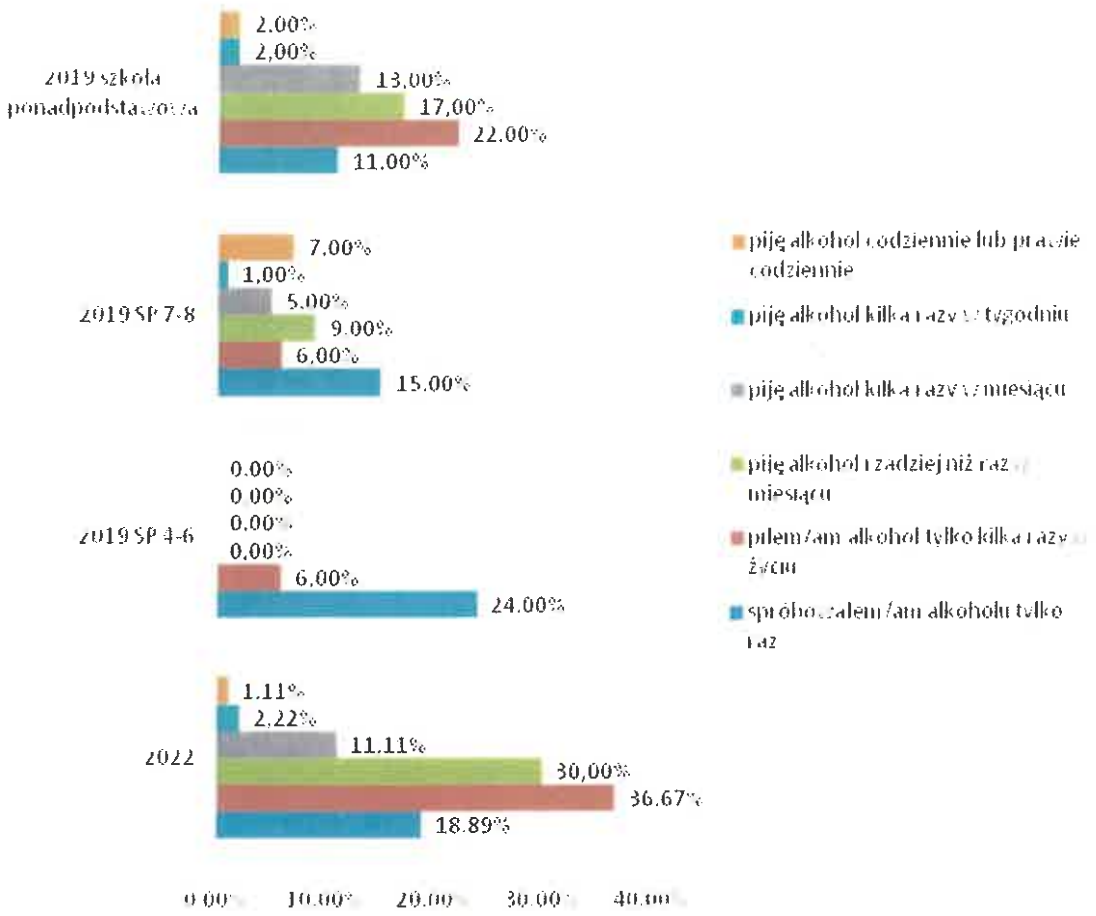

Wykres 40 Jak często pijesz alkohol?

Problem nikotynowy

Analizując skalę problemu nikotynowego wśród młodych respondentów można zauważyć, iż w przeciągu kilku lat **liczba uczniów, którzy przyznają, że nigdy nie próbowali papierosów jest zbliżona i zdecydowanie większa niż osoby, które twierdzą, że palą.**

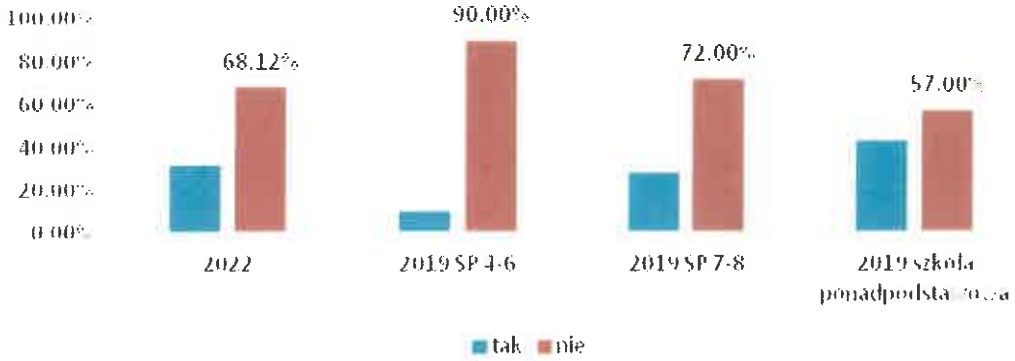

Wykres 41 Czy kiedykolwiek próbowałeś papierosa?

W roku obecnym 31,82% uczniów twierdzi, że raczej łatwo jest kupić papierosy nie mając ukończonych osiemnastu lat. Analizując odpowiedzi młodych respondentów z roku 2019 można zauważyć, że mniejsza ilość uczniów w poprzednich latach uważała, iż alkohol jest łatwy do zdobycia.

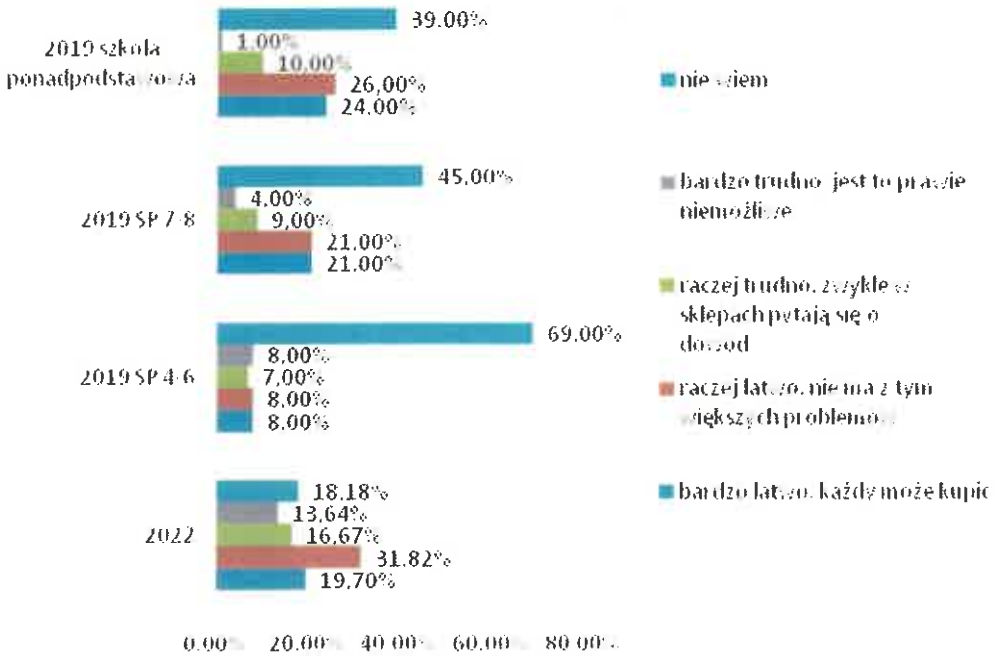

Wykres 42 Czy Twoim zdaniem łatwo jest kupić papierosy w Twojej miejscowości, jeśli się nie ma ukończonych 18 lat?

Problem narkotykowy

W porównaniu do roku 2019, w roku 2022 **zmniejszył się odsetek uczniów, którzy zażywali kiedykolwiek substancje psychoaktywne** porównując badania do

odpowiedzi respondentów z klas 7-8 szkoły podstawowej oraz szkoły ponadpodstawowej.

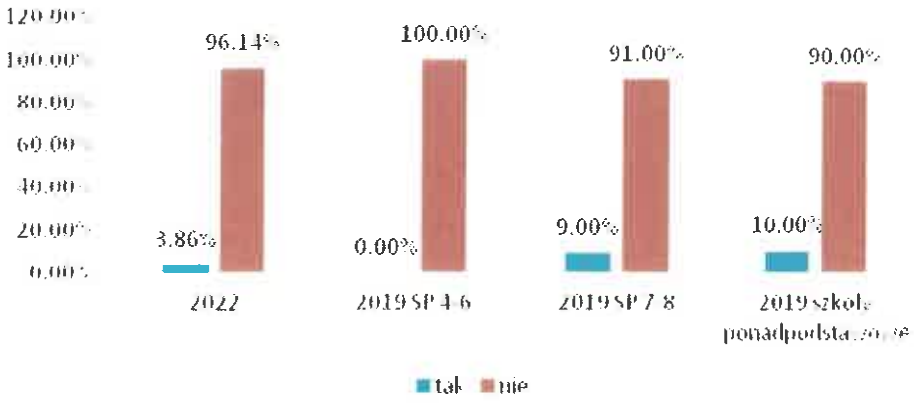

Wykres 43 Czy próbowałeś/aś kiedykolwiek zażywać narkotyki/dopalacze/inne środki psychoaktywne?

Analizując odpowiedzi uczniów co do okoliczności w jakich zażywali oni narkotyki/dopalacze po raz pierwszy, w roku 2019 większość uczniów spożywała te substancje na imprezie, domówce oraz na wagarach. W roku obecnym młodzi respondenci najczęściej wskazywali na wyjazd wakacyjny, a także imprezy i domówki.

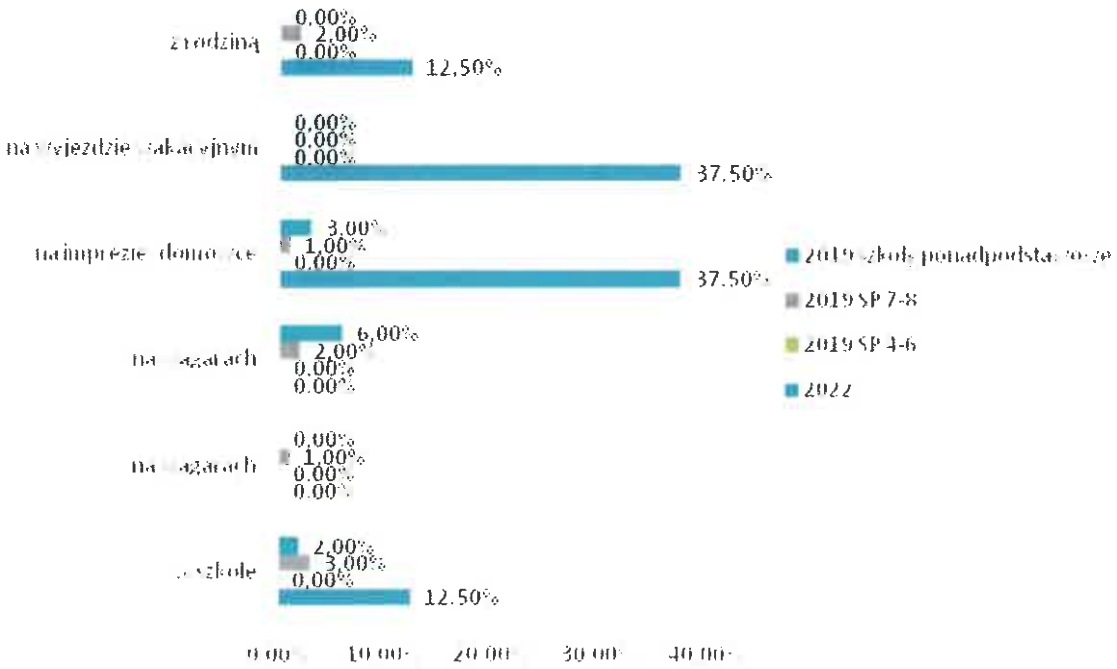

Wykres 44 W jakich okolicznościach zażyłeś/aś narkotyki/dopalacze po raz pierwszy? Można wybrać kilka odpowiedzi.

W roku obecnym oraz w roku 2019 większość uczniów nie wiedziało oraz nadal nie ma wiedzy na temat tego, gdzie lub u kogo można kupić narkotyki lub dopalacze.

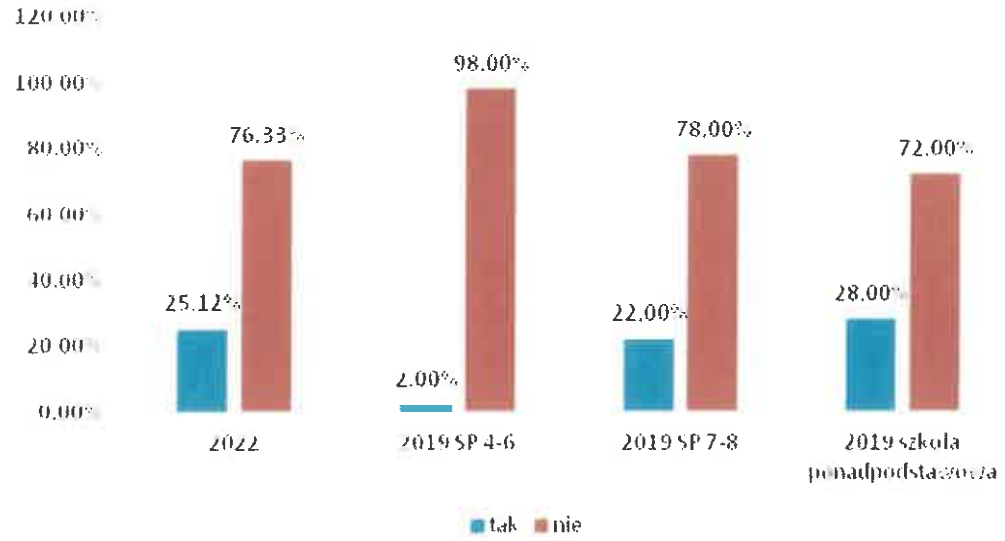

Wykres 45 Czy wiesz, gdzie lub u kogo można kupić narkotyki lub dopalacze?

Dodatkowo, nie zmieniło się wiele postrzeganie młodych mieszkańców dotyczące dostępności substancji psychoaktywnych. W roku obecnym, a także w roku 2019 większość uczniów nie miała oraz nadal nie posiada wiedzy na temat dostępności narkotyków i dopalaczy w swojej miejscowości.

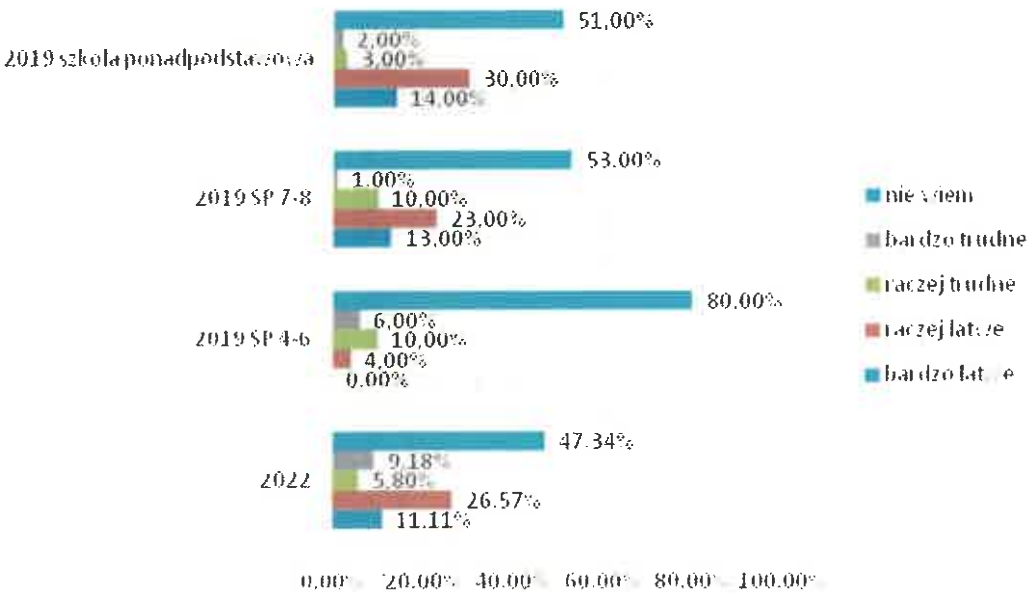

Wykres 46 Gdybyś chciał zdobyć narkotyki/dopalacze w swojej miejscowości byłoby to ?

Problem przemocowy

Porównując **problem doświadczania przemocy przez uczniów można zauważyć, iż w roku 2022 problem ten jest porównywalny do roku 2019 – w większości nie występuje.**

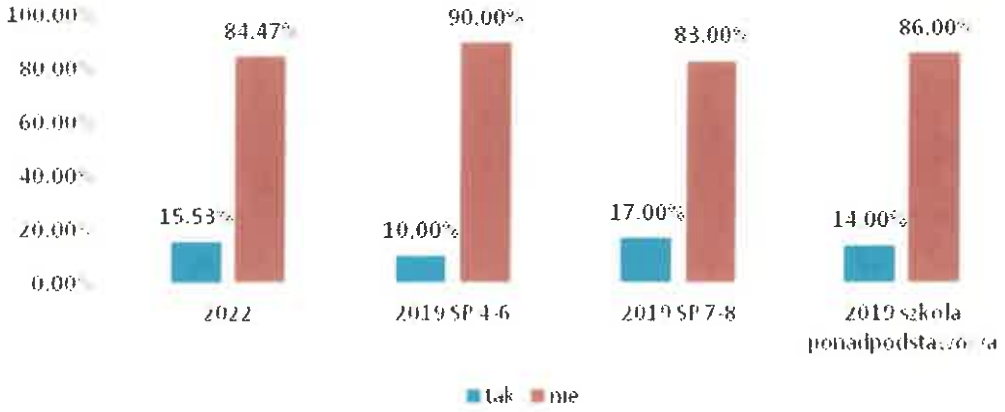

Wykres 47 Czy w swojej rodzinie doświadczyłeś/aś kiedykolwiek przemocy?

W obecnym roku porównywalny odsetek uczniów czuje się **raczej bezpiecznie w swojej szkole**, dodatkowo sporo młodych osób twierdzi, że czują się zdecydowanie bezpiecznie w swojej szkole.

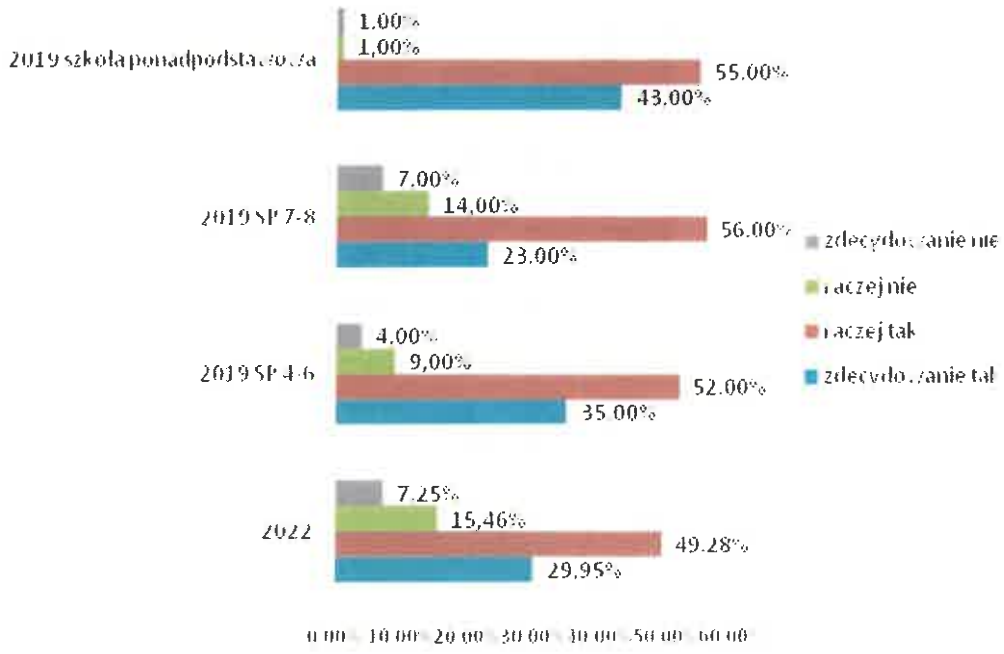

Wykres 48 Czy czujesz się bezpiecznie w swojej szkole?

Dodatkowo ankietowani w roku 2019 w większości odpowiadali, że zwyczaj prześladowania najmłodszych uczniów w ich szkole (tzw. „kocenie", „chrzest", „fala") nie występuje. W obecnym roku również większość młodych respondentów twierdzi, że taki problem w szkole nie istnieje.

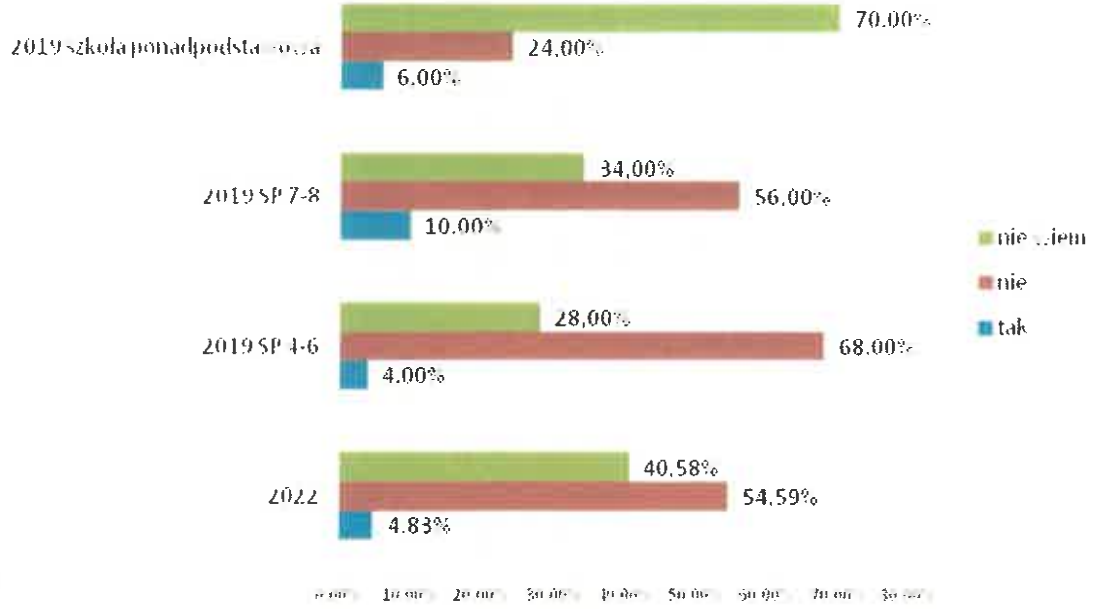

Wykres 49 Czy w Twojej szkole jest zwyczaj prześladowania najmłodszych uczniów (tzw. „kocenie", „chrzest" lub „fala")?

Analizując odpowiedzi uczniów dotyczących tego, czy w ich szkole są uczniowie, których się boją to większość młodych respondentów w roku obecnym, a także w roku 2019 stwierdziło, że tacy uczniowie nie występują.

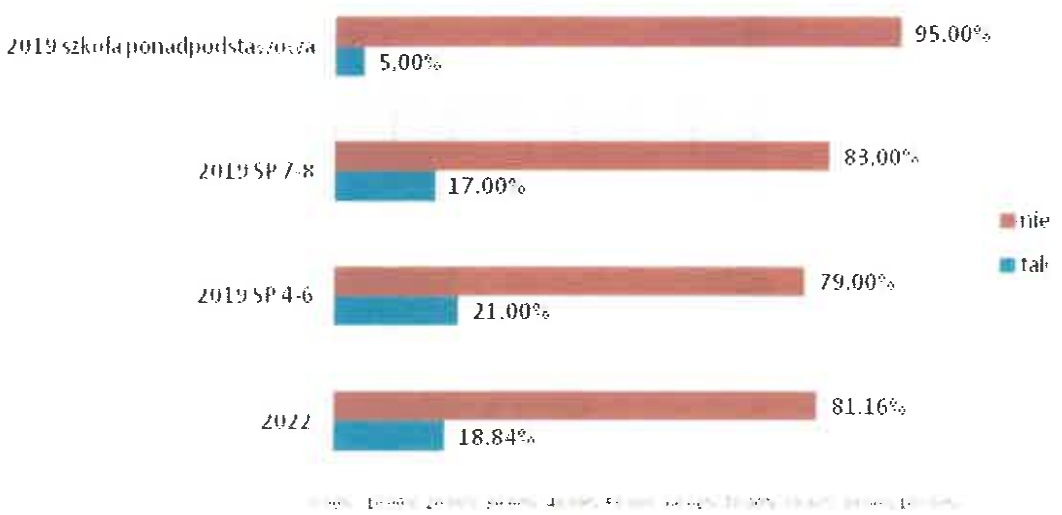

Wykres 50 Czy w szkole są uczniowie, których się boisz?

7.3 Skala problemów społecznych według sprzedawców napojów alkoholowych

Spożywanie alkoholu w obrębie punktu sprzedaży wydaje się być stosunkowo rzadkim zjawiskiem na terenie miasta i gminy na przestrzeni lat. W roku 2019 30,00% sprzedawców twierdziło, że takie sytuacje się nie zdarzają, podobnie uważa się w roku obecnym (tj. 35,00% - 2022 rok).

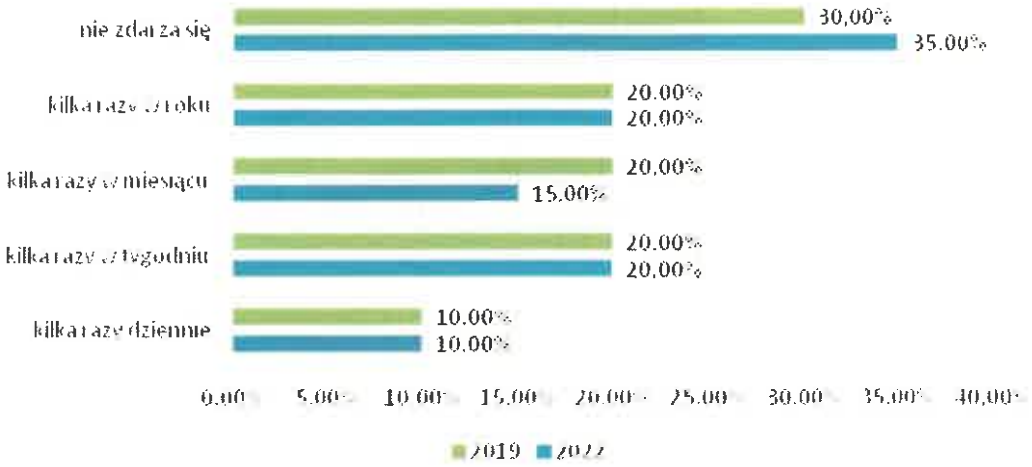

Wykres 51 Proszę ocenić jak często zdarza się sytuacja, że klienci sklepu spożywają alkohol na terenie lub w pobliżu punktu sprzedaży alkoholu w Pana/i gminie

Analizując sprzedaż alkoholu osobom nieletnim na terenie miasta i gminy można zauważyć, że w roku 2019 alkoholu osobom nieletnim nie sprzedało nigdy 85,00% sprzedawców. W roku 2022 również prawie wszyscy badani sprzedawcy przyznali, że **nie sprzedali nigdy** alkoholu osobie niepełnoletniej (85,00%).

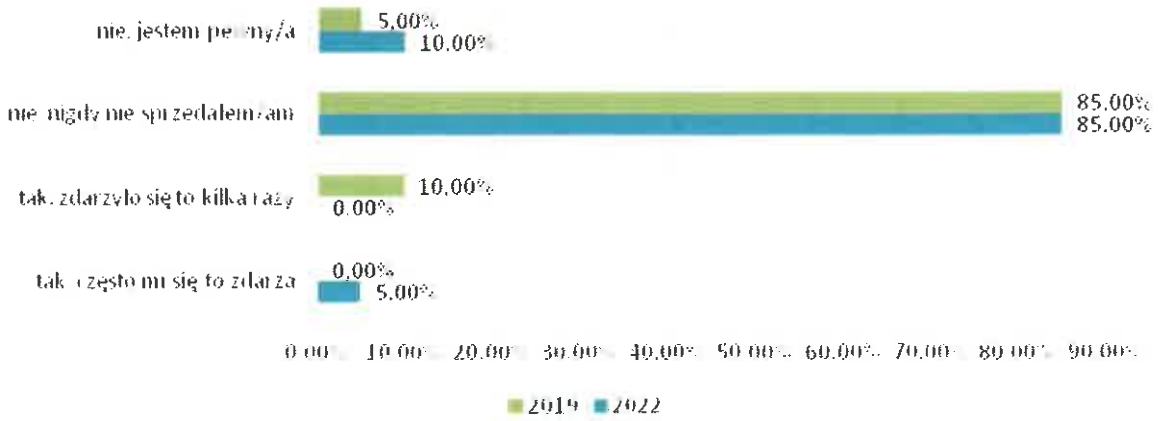

Wykres 52 Czy kiedykolwiek sprzedał Pan/i alkohol osobie, o której wiedział Pan/i, że jest nieletnia?

Porównując kontrole osób nieletnich przez sprzedawców można zauważyć, że w roku 2019 zdecydowana większość z nich przyznała, że zawsze sprawdzają dowód potwierdzający wiek klienta, natomiast w roku 2022 taka odpowiedź deklaruje 40,00% osób.

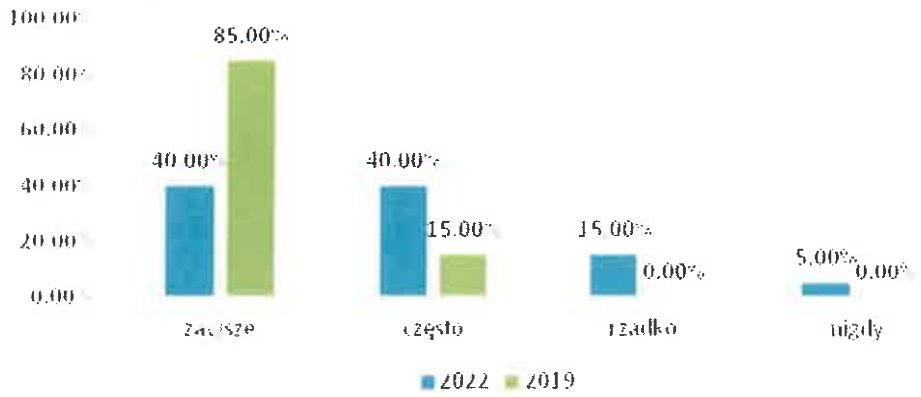

Wykres 53 W przypadku wątpliwości, jak często pyta Pan/i o dowód potwierdzający pełnoletność klienta?

XIV

Wydatki finansowe na realizację gminnych programów.

Ośrodek Rozwiązywania Problemów Uzależnień i Pomocy rodzinie nie jest samodzielną jednostką, w związku, z czym realizacja wydatków finansowych następuje poprzez księgowość Bogatyńskiego Ośrodka Pomocy Społecznej i Wsparcia Rodziny zgodnie z ogólnie obowiązującymi przepisami.